

I. DISPOSICIÓNS XERAIS

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

DECRETO 82/2016, do 4 de maio, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior en Mediación Comunicativa.

O Estatuto de autonomía de Galicia, no seu artigo 31, determina que é da competencia plena da Comunidade Autónoma galega o regulamento e a administración do ensino en toda a súa extensión, niveis e graos, modalidades e especialidades, no ámbito das súas competencias, sen prexuízo do disposto no artigo 27 da Constitución e nas leis orgánicas que, conforme a alínea primeira do seu artigo 81, o desenvolvan, das facultades que lle atribúe ao Estado o número 30 do punto 1 do artigo 149 da Constitución, e da alta inspección precisa para o seu cumprimento e a súa garantía.

A Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional, ten por obxecto a ordenación dun sistema integral de formación profesional, cualificacións e acreditación que responda con eficacia e transparencia ás demandas sociais e económicas a través das modalidades formativas.

No artigo 10, alíneas 1 e 2, da devandita lei establécese que a Administración xeral do Estado, de conformidade co que se dispón no artigo 149.1, 30ª e 7ª da Constitución española, e logo da consulta ao Consello Xeral de Formación Profesional, determinará os títulos de formación profesional e os certificados de profesionalidade que constituirán as ofertas de formación profesional referidas ao Catálogo nacional de cualificacións profesionais, cuxos contidos poderán ampliar as administracións educativas no ámbito das súas competencias.

No artigo 8.1 establécese, así mesmo, que os títulos de formación profesional e os certificados de profesionalidade terán carácter oficial e validez en todo o territorio do Estado e serán expedidos polas administracións competentes.

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, establece no seu capítulo V do seu título I os principios xerais da formación profesional inicial e dispón no artigo 39.6 que o Goberno, logo da consulta ás comunidades autónomas, establecerá as titulacións correspondentes aos estudos de formación profesional, así como os aspectos básicos do currículo de cada unha delas.

A Lei 2/2011, do 4 de marzo, de economía sustentable, e a Lei orgánica 4/2011, do 11 de marzo, complementaria da Lei de economía sustentable, introduciron modificacións na Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, e na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, no marco legal das ensinanzas de formación profesional, que pretenderon, entre outros aspectos, adecuar a oferta formativa ás demandas dos sectores produtivos.

Pola súa vez, a Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, en aspectos que atinxen ao procedemento de acceso e admisión ás ensinanzas de formación profesional, e tamén desde estas ensinanzas aos estudos universitarios de grao.

O Real decreto 1147/2011, do 29 de xullo, establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo, tomando como base o Catálogo nacional de cualificacións profesionais, as directrices fixadas pola Unión Europea e outros aspectos de interese social.

No seu artigo 8 establece que as administracións educativas, no ámbito das súas competencias, establecerán os currículos correspondentes ampliando e contextualizando os contidos dos títulos á realidade socioeconómica do territorio da súa competencia, e respectando o seu perfil profesional.

O Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo de Galicia, determina nos seus capítulos III e IV, dedicados ao currículo e á organización das ensinanzas, a estrutura que deben seguir os currículos e os módulos profesionais dos ciclos formativos na comunidade autónoma de Galicia.

Publicado o Real decreto 831/2014, do 3 de outubro, polo que se establece o título de técnico superior en Mediación Comunicativa e se fixan as súas ensinanzas mínimas, e de acordo co seu artigo 10.2, correspóndelle á consellería con competencias en materia de educación establecer o currículo correspondente no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.

Consonte o anterior, este decreto desenvolve o currículo do ciclo formativo de formación profesional de grao superior correspondente ao título de técnico superior en Mediación Comunicativa. Este currículo adapta a nova titulación ao campo profesional e de traballo da realidade socioeconómica galega e ás necesidades de cualificación do sector produtivo canto a especialización e polivalencia, e posibilita unha inserción laboral inmediata e unha proxección profesional futura.

Para estes efectos, e de acordo co establecido no citado Decreto 114/2010, do 1 de xullo, determínanse a identificación do título, o seu perfil profesional, o contorno profesional, a prospectiva do título no sector ou nos sectores, as ensinanzas do ciclo formativo, a correspondencia dos módulos profesionais coas unidades de competencia para a súa acreditación, validación ou exención, así como os parámetros do contexto formativo para cada módulo profesional no que se refire a espazos, equipamentos, titulacións e especialidades do profesorado, e as súas equivalencias para os efectos de docencia.

Así mesmo, determínanse os accesos a outros estudos, as modalidades e as materias de bacharelato que facilitan a conexión co ciclo formativo, as validacións, exencións e equivalencias, e a información sobre os requisitos necesarios segundo a lexislación vixente para o exercicio profesional, cando proceda.

O currículo que se establece neste decreto desenvólvese tendo en conta o perfil profesional do título a través dos obxectivos xerais que o alumnado debe alcanzar ao finalizar o ciclo formativo e os obxectivos propios de cada módulo profesional, expresados a través dunha serie de resultados de aprendizaxe, entendidos como as competencias que deben adquirir os alumnos e as alumnas nun contexto de aprendizaxe que lles han permitir conseguir os logros profesionais necesarios para desenvolver as súas funcións con éxito no mundo laboral.

Asociada a cada resultado de aprendizaxe establécese unha serie de contidos de tipo conceptual, procedemental e actitudinal redactados de xeito integrado, que han proporcionar o soporte de información e destreza preciso para lograr as competencias profesionais, persoais e sociais propias do perfil do título.

Neste sentido, a inclusión do módulo de Formación en centros de traballo posibilita que o alumnado complete a formación adquirida no centro educativo mediante a realización dun conxunto de actividades de produción e/ou de servizos, que non terán carácter laboral, en situacións reais de traballo no contorno produtivo do centro, de acordo coas exigencias derivadas do Sistema nacional de cualificacións e formación profesional.

O módulo de Proxecto que se inclúe no ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa permitirá integrar de forma global os aspectos máis salientables das competencias profesionais, persoais e sociais características do título que se abordaron no resto dos módulos profesionais, con aspectos relativos ao exercicio profesional e á xestión empresarial.

A formación relativa á prevención de riscos laborais dentro do módulo de Formación e orientación laboral aumenta a empregabilidade do alumnado que supere estas ensinanzas e facilita a súa incorporación ao mundo do traballo, ao capacitalo para levar a cabo responsabilidades profesionais equivalentes ás que precisan as actividades de nivel básico en prevención de riscos laborais, establecidas no Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos servizos de prevención.

De acordo co artigo 10 do citado Decreto 114/2010, do 1 de xullo, establécese a división de determinados módulos profesionais en unidades formativas de menor duración, coa finalidade de facilitar a formación ao longo da vida, respectando, en todo caso, a necesaria coherencia da formación asociada a cada unha delas.

Na súa virtude, por proposta do conselleiro de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, no exercicio da facultade outorgada polo artigo 34 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e da súa Presidencia, consultados o Consello Galego de Formación Profesional e o Consello Escolar de Galicia, de acordo co Consello Consultivo e logo de deliberación do Consello da Xunta de Galicia, na súa reunión do día catro de maio de dous mil dezaseis,

DISPOÑO:

CAPÍTULO I Disposicións xerais

Artigo 1. *Obxecto*

O presente decreto ten por obxecto establecer o currículo que será de aplicación na Comunidade Autónoma de Galicia para as ensinanzas de formación profesional relativas ao título de técnico superior en Mediación Comunicativa, establecido polo Real decreto 831/2014, do 3 de outubro.

CAPÍTULO II Identificación do título, perfil profesional, contorno profesional e prospectiva do título no sector ou nos sectores

Artigo 2. *Identificación*

O título de técnico superior en Mediación Comunicativa identifícase polos seguintes elementos:

- Denominación: Mediación Comunicativa.

- Nivel: formación profesional de grao superior.
- Duración: 2.000 horas.
- Familia profesional: Servizos Socioculturais e á Comunidade.
- Referente europeo: CINE-5b (Clasificación internacional normalizada da educación).
- Nivel do Marco español de cualificacións para a educación superior: nivel 1; técnico superior.

Artigo 3. *Perfil profesional do título*

O perfil profesional do título de técnico superior en Mediación Comunicativa determínase pola súa competencia xeral, polas súas competencias profesionais, persoais e sociais, así como pola relación de cualificacións e, de ser o caso, unidades de competencia do Catálogo nacional de cualificacións profesionais incluídas no título.

Artigo 4. *Competencia xeral*

A competencia xeral do título de técnico superior en Mediación Comunicativa consiste en desenvolver intervencións de mediación comunicativa para persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva, que sexan usuarias da lingua de signos española, ou con dificultades de comunicación, linguaxe e fala; así como programas de promoción das persoas xordas e xordocegas usuarias da lingua de signos española, e de sensibilización social, respectando a idiosincrasia das persoas usuarias.

Artigo 5. *Competencias profesionais, persoais e sociais*

As competencias profesionais, persoais e sociais do título de técnico superior en Mediación Comunicativa son as que se relacionan:

- a) Elaborar programas de integración social de persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala, aplicando a normativa legal vixente e incorporando a perspectiva de xénero.
- b) Establecer as pautas de actuación nos programas de intervención, aplicando técnicas e instrumentos de recollida de información.

c) Asesorar e sensibilizar individuos, colectivos e institucións sobre as persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva e de comunicación, empregando técnicas e medios de comunicación social.

d) Comunicarse en lingua de signos española coas persoas que sexan usuarias desta lingua, utilizando con precisión os seus elementos lingüísticos, para garantir a coherencia discursiva.

e) Promover a comunicación das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala, seleccionando sistemas alternativos e aumentativos, e medios de apoio de comunicación oral.

f) Adaptar a comunicación á persoa usuaria, considerando as variacións na súa situación persoal e no ámbito comunicativo.

g) Promover a autonomía das persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva e de comunicación na realización de xestións básicas, facilitando a comunicación co seu contorno.

h) Posibilitar a comunicación entre persoas xordas, xordocegas, con discapacidade auditiva e dificultades de comunicación que sexan usuarias da lingua de signos e as oíntes.

i) Realizar o acompañamento ás persoas xordocegas, aplicando técnicas de guía-vidente e adaptando a forma comunicativa á situación.

j) Organizar e pór en marcha programas de intervención comunicativa, educativos, formativos e de integración social para persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.

k) Realizar intervencións dirixidas a previr e paliar situacións de illamento comunicativo nas persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva e dificultades de comunicación.

l) Realizar intervencións de mediación comunicativa, optimizando a aplicación das axudas técnicas de acceso á información e apoio á comunicación, e comprobando a súa funcionalidade.

m) Avaliar programas de comunicación e integración social aplicados ás persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala, valorando a súa pertinencia e adecuación á persoa usuaria.

n) Aplicar protocolos establecidos en materia de primeiros auxilios en situacións de accidente ou emerxencia.

ñ) Manter relacións fluídas coas persoas usuarias e as súas familias, cos membros do grupo de traballo e con outros e outras profesionais, amosando habilidades sociais e achegando solucións aos conflitos que xurdan.

o) Adaptarse ás novas situacións laborais, mantendo actualizados os coñecementos científicos, técnicos e tecnolóxicos relativos ao seu ámbito profesional, xestionando a súa formación e os recursos existentes na aprendizaxe ao longo da vida, e utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.

p) Resolver situacións, problemas ou continxencias con iniciativa e autonomía no ámbito da súa competencia, con creatividade, innovación e espírito de mellora no traballo persoal e no dos membros do equipo.

q) Organizar e coordinar equipos de traballo con responsabilidade, supervisando o seu desenvolvemento, mantendo relacións fluídas, asumindo o liderado e achegando solucións aos conflitos grupais que se presenten.

r) Comunicarse con iguais, superiores, clientela e persoas baixo a súa responsabilidade, utilizando vías eficaces de comunicación, transmitindo a información ou os coñecementos adecuados, e respectando a autonomía e a competencia das persoas que interveñen no ámbito do seu traballo.

s) Xerar ámbitos seguros no desenvolvemento do seu traballo e no do seu equipo, supervisando e aplicando os procedementos de prevención de riscos laborais e ambientais, consonte o establecido pola normativa vixente e os obxectivos da empresa.

t) Supervisar e aplicar procedementos de xestión de calidade e de accesibilidade e deseño universais nas actividades profesionais incluídas nos procesos de produción ou prestación de servizos.

u) Realizar a xestión básica para a creación e o funcionamento dunha pequena empresa, e ter iniciativa na súa actividade profesional con sentido da responsabilidade social.

v) Exercer os dereitos e cumprir as obrigas derivadas da súa actividade profesional, consonte o establecido na lexislación vixente, participando activamente na vida económica, social e cultural.

Artigo 6. *Relación de cualificacións e unidades de competencia do Catálogo nacional de cualificacións profesionais incluídas no título*

1. Cualificacións profesionais completas incluídas no título:

a) Promoción, desenvolvemento e participación da comunidade xorda, SSC449_3 (Real decreto 1096/2011, do 22 de xullo, polo que se complementa o Catálogo nacional de cualificacións profesionais mediante o establecemento de nove cualificacións profesionais da familia profesional de Servizos Socioculturais e á Comunidade), que abrangue as seguintes unidades de competencia:

UC0252_3: programar, organizar e avaliar as intervencións de integración social.

UC1023_3: intervir, apoiar e acompañar na creación e no desenvolvemento do tecido asociativo.

UC1437_3: utilizar a lingua de signos española para o exercicio das súas funcións.

UC1447_3: asesorar e sensibilizar individuos, colectivos e institucións sobre a comunidade xorda.

b) Mediación entre a persoa xordocega e a comunidade, SSC447_3 (Real decreto 1096/2011, do 22 de xullo, polo que se complementa o Catálogo nacional de cualificacións profesionais mediante o establecemento de nove cualificacións profesionais da familia profesional de Servizos Socioculturais e á Comunidade), que abrangue as seguintes unidades de competencia:

UC1437_3: utilizar a lingua de signos española para o exercicio das súas funcións.

UC1438_3: utilizar os sistemas e os recursos de apoio á comunicación específicos das persoas xordocegas e as técnicas de guía vidente.

UC1439_3: participar no desenvolvemento de programas educativos e formativos para persoas xordocegas.

UC1440_3: realizar intervencións dirixidas a paliar situacións de illamento nas persoas xordocegas.

UC1441_3: facilitar a interacción da persoa xordocega para a realización de xestións básicas.

2. Cualificacións profesionais incompletas:

a) Dinamización comunitaria, SSC321_3 (Real decreto 1368/2007, do 19 de outubro, polo que se complementa o Catálogo nacional de cualificacións profesionais mediante o establecemento de seis cualificacións profesionais da familia profesional Servizos Socio-culturais e á Comunidade):

UC1026_3: incorporar a perspectiva de xénero nos proxectos de intervención social.

b) Educación en habilidades de autonomía persoal e social, SSC090_3 (Real decreto 295/2004, do 20 de febreiro, polo que se establecen determinadas cualificacións profesionais que se inclúen no Catálogo nacional de cualificacións profesionais, así como os seus correspondentes módulos formativos que se incorporan ao Catálogo modular de formación profesional):

UC0254_3: establecer, adaptar e aplicar sistemas alternativos de comunicación.

Artigo 7. *Contorno profesional*

1. As persoas que obteñen o título de técnico superior en Mediación Comunicativa exercen a súa actividade no sector dos servizos ás persoas xordas, xordocegas, con discapacidade auditiva e con dificultades de comunicación que sexan usuarias da lingua de signos española. Estes servizos recollen os ámbitos asistenciais, educativos, sociolaborais, psicosociais e de apoio nas xestións básicas.

Tamén exercen a súa actividade no sector dos servizos á comunidade, nos ámbitos da dinamización comunitaria e na promoción de igualdade de oportunidades con estes colectivos de persoas.

2. As ocupacións e os postos de traballo máis salientables son os seguintes:

- Axente de desenvolvemento da comunidade xorda.
- Técnico/a en promoción, atención e formación a persoas xordas.
- Axente dinamizador/ora da comunidade xorda.

- Mediador/ora social da comunidade xorda.
- Axente de desenvolvemento da comunidade xordocega.
- Axente dinamizador da comunidade xordocega.
- Mediador/ora de persoas xordocegas.
- Asistente/a de persoas xordocegas.
- Mediador/ora de persoas con dificultades de comunicación.

Artigo 8. *Prospectiva do título no sector ou nos sectores*

Este/a profesional desempeña as súas funcións en calquera estrutura ou organización de carácter público ou privado que xestione o preste servizos a persoas xordas, xordocegas, con discapacidade auditiva e, en xeral, con dificultades de comunicación, linguaxe e fala, así como en calquera outro contexto en que teñan presenza estes colectivos. Intégrase en equipos interdisciplinares xunto con outros e outras profesionais do mesmo nivel ou superior.

A empregabilidade do título de técnico superior en Mediación Comunicativa vén avalada pola evolución social no recoñecemento dos dereitos das persoas con discapacidade ou con dificultades de comunicación, linguaxe e fala, que se viu reflectida na normativa vixente:

- Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.
- Convención internacional sobre os dereitos das persoas con discapacidade, elaborada en Nova York o 13 de decembro de 2006 (Organización das Nacións Unidas) e aprobada en España en 2008, polo que é un dereito fundamental do noso país.
- Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia. Na disposición adicional décimo quinta establece que os servizos do Sistema para a autonomía e atención á dependencia (SAAD) se ofrecerán con garantía de accesibilidade e supresión de barreiras.

– Lei 27/2007, do 23 de outubro, pola que se recoñecen as linguas de signos españolas e se regulan os medios de apoio á comunicación oral das persoas xordas, con discapacidade auditiva e xordocegas. No seu preámbulo recoñece a importancia da accesibilidade ao contorno físico, social, económico e cultural, e á educación, á información e ás comunicacións, atendendo ás necesidades específicas de cada grupo para que as persoas con discapacidade poidan gozar plenamente de todos os dereitos humanos e das liberdades.

A maior participación social de persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala fai necesaria unha figura profesional que posibilite a súa integración en todos os ámbitos da vida, con mediadores/as, intérpretes de lingua de signos e guías-intérpretes.

A formación na lingua de signos española exixida para o exercicio profesional deste/a profesional débese corresponder co nivel de usuario/a independente B2, consonte o Marco común europeo de referencia para as linguas.

CAPÍTULO III

Ensinanzas do ciclo formativo e parámetros básicos de contexto

Artigo 9. *Obxectivos xerais*

Os obxectivos xerais do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa son os seguintes:

a) Interpretar información, seleccionando estratexias e recursos para elaborar programas de integración social de persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala, aplicando a normativa legal e incorporando a perspectiva de xénero.

b) Seleccionar técnicas e instrumentos de obtención de información, en relación coas necesidades e as características da persoa usuaria, para establecer as pautas de actuación nos programas de intervención.

c) Analizar técnicas e medios de comunicación social, identificando as súas posibilidades e limitacións para asesorar e sensibilizar individuos, colectivos e institucións sobre as persoas xordas, xordocegas, e con discapacidade auditiva e de comunicación.

d) Elaborar e emitir mensaxes para se comunicar en lingua de signos coas persoas que sexan usuarias desta lingua, seleccionando os elementos e os recursos lingüísticos.

e) Utilizar sistemas alternativos e aumentativos de comunicación e medios de apoio á comunicación oral, analizando as súas posibilidades e limitacións, para os aplicar na promoción da comunicación das persoas usuarias.

f) Identificar os factores que facilitan ou dificultan a comunicación, analizando as características e as variacións da situación persoal e o contorno comunicativo, para adaptar a comunicación á persoa usuaria.

g) Seleccionar estratexias e pautas de actuación, analizando as situacións da vida cotiá da persoa usuaria, para promover a súa autonomía na realización de xestións básicas.

h) Identificar técnicas de mediación comunicativa, analizando o contexto da intervención e as características das persoas interlocutoras, para posibilitar a comunicación entre elas.

i) Seleccionar técnicas de guía-vidente e sistemas de apoio á comunicación, adaptando a forma de comunicación á situación, para realizar o acompañamento ás persoas xordo-cegas.

j) Seleccionar estratexias e recursos metodolóxicos, interpretando o programa de intervención comunicativa, para a súa organización e posta en práctica.

k) Seleccionar estratexias e recursos para previr e paliar situacións de illamento comunicativo, analizando a situación persoal e social, e o contexto comunicativo da persoa usuaria.

l) Analizar recursos e axudas técnicas, aplicando o seu funcionamento e a súa adecuación ás características e ás necesidades da persoa e ao contexto, para realizar intervencións de mediación comunicativa.

m) Seleccionar técnicas e instrumentos de avaliación, analizando os criterios e os indicadores de calidade, para avaliar programas de comunicación e integración social de persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.

n) Describir os protocolos de actuación en caso de accidente ou emerxencia, seleccionando as técnicas adecuadas para aplicar primeiros auxilios.

ñ) Analizar as habilidades sociais requiridas no ámbito profesional, identificando os factores influentes, para manter relacións fluídas coas persoas implicadas na intervención e superar os posibles conflitos.

o) Analizar e utilizar os recursos e as oportunidades de aprendizaxe que se relacionan coa evolución científica, tecnolóxica e organizativa do sector, e as tecnoloxías da información e da comunicación, para manter o espírito de actualización e adaptarse a novas situacións laborais e persoais.

p) Desenvolver a creatividade e o espírito de innovación para responder aos retos que se presentan nos procesos e na organización do traballo e da vida persoal.

q) Tomar decisións fundamentadas, analizando as variables implicadas, integrando saberes de distinto ámbito e aceptando os riscos e a posibilidade de equivocación, para afrontar e resolver situacións, problemas ou continxencias.

r) Desenvolver técnicas de liderado, motivación, supervisión e comunicación en contextos de traballo en grupo, para facilitar a organización e a coordinación de equipos de traballo.

s) Aplicar estratexias e técnicas de comunicación, adaptándose aos contidos que se vaian transmitir, á finalidade e ás características das persoas receptoras, para asegurar a eficacia nos procesos de comunicación.

t) Avaliar situacións de prevención de riscos laborais e de protección ambiental, e propor e aplicar medidas de prevención persoais e colectivas, consonte a normativa aplicable nos procesos de traballo, para garantir ámbitos seguros.

u) Identificar e propor as accións profesionais necesarias para dar resposta á accesibilidade e ao deseño universais.

v) Identificar e aplicar parámetros de calidade nos traballos e nas actividades que se realizan no proceso de aprendizaxe, para valorar a cultura da avaliación e da calidade, e ser quen de supervisar e mellorar procedementos de xestión de calidade.

w) Utilizar procedementos relacionados coa cultura emprendedora, empresarial e de iniciativa profesional, para realizar a xestión básica dunha pequena empresa ou emprender un traballo.

x) Recoñecer os seus dereitos e deberes como axente activo na sociedade, tendo en conta o marco legal que regula as condicións sociais e laborais, para participar na cidadanía democrática.

y) Analizar e valorar a participación, o respecto, a tolerancia e a igualdade de oportunidades, para desenvolver os valores do principio de igualdade de trato e non-discriminación entre homes e mulleres nin por ningunha outra condición nin circunstancia persoal nin social, así como a prevención da violencia de xénero e o coñecemento da realidade homosexual, transexual, transxénero e intersexual.

Artigo 10. *Módulos profesionais*

Os módulos profesionais do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa, que se desenvolven no anexo I, son os que se relacionan:

MP0017. Habilidades sociais.

MP0020. Primeiros auxilios

MP0343. Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación.

MP1111. Metodoloxía da integración social das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.

MP1112. Sensibilización social e participación.

MP1113. Intervención socioeducativa con persoas xordocegas.

MP1114. Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas.

MP1115. Lingua de signos.

MP1116. Ámbitos de aplicación da lingua de signos.

MP1117. Intervención con persoas con dificultades de comunicación.

MP1118. Técnicas de intervención comunicativa.

MP1119. Proxecto de mediación comunicativa.

MP1120. Formación e orientación laboral.

MP1121. Empresa e iniciativa emprendedora.

MP1122. Formación en centros de traballo.

Artigo 11. *Espazos e equipamentos*

1. Os espazos e os equipamentos mínimos necesarios para o desenvolvemento das ensinanzas do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa son os establecidos no anexo II.

2. Os espazos formativos establecidos respectarán a normativa sobre prevención de riscos laborais, a normativa sobre seguridade e saúde no posto de traballo, e cantas outras normas sexan de aplicación.

3. Os espazos formativos establecidos poden ser ocupados por diferentes grupos de alumnado que curse o mesmo ou outros ciclos formativos, ou etapas educativas.

4. Non cómpre que os espazos formativos identificados se diferencien mediante pechamentos.

5. A cantidade e as características dos equipamentos que se inclúen en cada espazo deberá estar en función do número de alumnos e alumnas, e han ser os necesarios e suficientes para garantir a calidade do ensino e a adquisición dos resultados de aprendizaxe.

6. O equipamento disporá da instalación necesaria para o seu correcto funcionamento, cumprirá as normas de seguridade e prevención de riscos, e cantas outras sexan de aplicación, e respectaranse os espazos ou as superficies de seguridade que exixan as máquinas en funcionamento.

Artigo 12. *Profesorado*

1. A docencia dos módulos profesionais que constitúen as ensinanzas do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa correspóndelle ao profesorado do corpo de catedráticos e catedráticas de ensino secundario, do corpo de profesorado de ensino secundario e do corpo de profesorado técnico de formación profesional, segundo proceda, das especialidades establecidas no anexo III A).

2. As titulacións requiridas para acceder aos corpos docentes citados son, con carácter xeral, as establecidas no artigo 13 do Real decreto 276/2007, do 23 de febreiro, polo que se aproba o Regulamento de ingreso, accesos e adquisición de novas especialidades nos corpos docentes a que se refire a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, e se

regula o réxime transitorio de ingreso a que se refire a disposición transitoria decimo sétima da devandita lei. As titulacións equivalentes ás anteriores para os efectos de docencia, para as especialidades do profesorado, son as recollidas no anexo III B).

3. O profesorado especialista terá atribuída a competencia docente dos módulos profesionais especificados no anexo III A).

4. O profesorado especialista deberá cumprir os requisitos xerais exixidos para o ingreso na función pública docente establecidos no artigo 12 do Real decreto 276/2007, do 23 de febreiro, polo que se aproba o Regulamento de ingreso, acceso e adquisición de novas especialidades nos corpos docentes a que se refire a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, e se regula o réxime transitorio de ingreso a que se refire a disposición transitoria décimo sétima da devandita lei.

5. Ademais, co fin de garantir que responda ás necesidades dos procesos involucrados no módulo profesional, cómpre que o profesorado especialista acredite no comezo de cada nomeamento unha experiencia profesional recoñecida no campo laboral correspondente, debidamente actualizada, con polo menos dous anos de exercicio profesional nos catro anos inmediatamente anteriores ao nomeamento.

6. As titulacións requiridas para a impartición dos módulos profesionais que conforman o título para os centros de titularidade privada e doutras administracións distintas da educativa, e orientacións para a Administración educativa, concréntanse no anexo III C).

7. As titulacións habilitantes para os efectos de docencia para a impartición dos módulos profesionais que conforman o título para os centros de titularidade privada e doutras administracións distintas da educativa, e orientacións para a Administración educativa, concréntanse no anexo III D).

A consellería con competencias en materia de educación establecerá un procedemento de habilitación para exercer a docencia no cal se exixirá o cumprimento dalgún dos seguintes requisitos:

a) Que as ensinanzas conducentes ás titulacións citadas engloben os obxectivos dos módulos profesionais.

b) Se os devanditos obxectivos non están incluídos, ademais da titulación deberá acreditarse mediante certificación unha experiencia laboral de, polo menos, tres anos no sector

vinculado á familia profesional, realizando actividades produtivas en empresas relacionadas implicitamente cos resultados de aprendizaxe.

CAPÍTULO IV

Accesos e vinculación a outros estudos, e correspondencia de módulos profesionais coas unidades de competencia

Artigo 13. Preferencias para o acceso ao ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa, en relación coas modalidades e as materias de bacharelato cursadas

Terá preferencia para acceder ao ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa o alumnado que cursara a modalidade de bacharelato de Humanidades e Ciencias Sociais.

Artigo 14. Acceso e vinculación a outros estudos

1. O título de técnico superior en Mediación Comunicativa permite o acceso directo para cursar calquera outro ciclo formativo de grao superior, nas condicións de admisión que se establezan.

2. O título de técnico superior en Mediación Comunicativa permite o acceso directo ás ensinanzas conducentes aos títulos universitarios de grao, logo da superación do procedemento de admisión que se estableza.

3. Para os efectos das validacións entre o título de técnico superior en Mediación Comunicativa e as ensinanzas universitarias de grao, a asignación de créditos entre todos os módulos profesionais deste ciclo formativo é de 120 créditos ECTS, de conformidade co establecido no artigo 14 do Real decreto 1685/2011, do 18 de novembro.

Artigo 15. Validacións e exencións

1. As validacións entre os módulos profesionais dos títulos de formación profesional establecidos ao abeiro da Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo, e os módulos profesionais do título de técnico superior en Mediación Comunicativa establécense no anexo IV.

2. As persoas que superasen o módulo profesional de Formación e orientación laboral, ou o módulo profesional de Empresa e iniciativa emprendedora, en calquera dos ciclos formativos correspondentes aos títulos establecidos ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do

3 de maio, de educación, terán validados os devanditos módulos en calquera outro ciclo formativo establecido ao abeiro da mesma lei.

3. As persoas que obtivesen a acreditación de todas as unidades de competencia incluídas no título, mediante o procedemento establecido no Real decreto 1224/2009, do 17 de xullo, de recoñecemento das competencias profesionais adquiridas por experiencia laboral, poderán validar o módulo de Formación e orientación laboral sempre que:

a) Acrediten, polo menos, un ano de experiencia laboral.

b) Estean en posesión da acreditación da formación establecida para o desempeño das funcións de nivel básico da actividade preventiva, expedida de acordo co disposto no Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos servizos de prevención.

4. De acordo co establecido no artigo 39 do Real decreto 1147/2011, do 29 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo, poderá determinarse a exención total ou parcial do módulo profesional de Formación en centros de traballo pola súa correspondencia coa experiencia laboral, sempre que se acredite unha experiencia relacionada co ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa, nos termos previstos no devandito artigo.

Artigo 16. *Correspondencia dos módulos profesionais coas unidades de competencia para a súa acreditación, validación ou exención*

1. A correspondencia das unidades de competencia cos módulos profesionais que forman as ensinanzas do título de técnico superior en Mediación Comunicativa para a súa validación ou exención queda determinada no anexo V A).

2. A correspondencia dos módulos profesionais que forman as ensinanzas do título de técnico superior en Mediación Comunicativa coas unidades de competencia para a súa acreditación queda determinada no anexo V B).

CAPÍTULO V Organización da impartición

Artigo 17. *Distribución horaria*

Os módulos profesionais do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa organizaranse polo réxime ordinario segundo se establece no anexo VI.

Artigo 18. Unidades formativas

1. Consonte o artigo 10 do Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional no sistema educativo de Galicia, e coa finalidade de promover a formación ao longo da vida e servir de referente para a súa impartición, establécese no anexo VII a división de determinados módulos profesionais en unidades formativas de menor duración.

2. A consellería con competencias en materia de educación ha determinar os efectos académicos da división dos módulos profesionais en unidades formativas.

Artigo 19. Módulo de Proxecto

1. O módulo de Proxecto incluído no currículo do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa ten por finalidade a integración efectiva dos aspectos máis salientables das competencias profesionais, persoais e sociais características do título que se abordaron no resto dos módulos profesionais, xunto con aspectos relativos ao exercicio profesional e á xestión empresarial. Organizarase sobre a base da titoría individual e colectiva. A atribución docente corresponderá ao profesorado que imparta docencia en módulos asociados ás unidades de competencia do ciclo formativo correspondente, preferiblemente nos de segundo curso.

2. Desenvolverase logo da avaliación positiva de todos os módulos profesionais de formación no centro educativo, coincidindo coa realización dunha parte do módulo profesional de Formación en centros de traballo e avaliarase logo de cursado este, co obxecto de posibilitar a incorporación das competencias adquiridas nel.

Disposición adicional primeira. Oferta nas modalidades semipresencial e a distancia do título de técnico superior en Mediación Comunicativa

A impartición das ensinanzas dos módulos profesionais do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa nas modalidades semipresencial ou a distancia, que se ofrecerán unicamente polo réxime para as persoas adultas, ha requirir a autorización previa da consellería con competencias en materia de educación, conforme o procedemento que se estableza, e garantizará que o alumnado poida conseguir os resultados de aprendizaxe destes, de acordo co disposto neste decreto.

Disposición adicional segunda. Titulacións equivalentes e vinculación coas capacidades profesionais

A formación establecida neste decreto no módulo profesional de Formación e orientación laboral capacita para levar a cabo responsabilidades profesionais equivalentes ás que

precisan as actividades de nivel básico en prevención de riscos laborais, establecidas no Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos servizos de prevención.

Disposición adicional terceira. *Regulación do exercicio da profesión*

Os elementos recollidos neste decreto non constitúen regulación do exercicio de profesión regulada ningunha.

Disposición adicional cuarta. *Accesibilidade universal nas ensinanzas do título de técnico superior en Mediación Comunicativa*

1. A consellería con competencias en materia de educación garantirá que o alumnado poida acceder e cursar o ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa nas condicións establecidas na disposición derradeira segunda do Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.

2. As programacións didácticas que desenvolvan o currículo establecido neste decreto deberán ter en conta o principio de «deseño universal». Para tal efecto, han recoller as medidas necesarias co fin de que o alumnado poida conseguir a competencia xeral do título, expresada a través das competencias profesionais, persoais e sociais, así como os resultados de aprendizaxe de cada un dos módulos profesionais.

3. En calquera caso, estas medidas non poderán afectar de forma significativa a consecución dos resultados de aprendizaxe previstos para cada un dos módulos profesionais.

Disposición adicional quinta. *Autorización a centros privados para a impartición das ensinanzas reguladas neste decreto*

A autorización a centros privados para a impartición das ensinanzas do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa esixirá que desde o inicio do curso escolar se cumpran os requisitos de profesorado, espazos e equipamentos regulados neste decreto.

Disposición adicional sexta. *Desenvolvemento do currículo*

1. O currículo establecido neste decreto será obxecto dun posterior desenvolvemento a través das programacións elaboradas para cada módulo profesional, consonte o establecido no artigo 34 do Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación

xeral da formación profesional do sistema educativo de Galicia. Estas programacións concretarán e adaptarán o currículo ás características do contorno socioproductivo, tomando como referencia o perfil profesional do ciclo formativo a través dos seus obxectivos xerais e dos resultados de aprendizaxe establecidos para cada módulo profesional.

2. Os centros educativos desenvolverán este currículo de acordo co establecido no artigo 9 do Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.

Disposición transitoria única. *Centros privados con autorización para impartir o ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior en Interpretación da Lingua de Signos, ao abeiro da Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro*

A autorización concedida aos centros educativos de titularidade privada para impartir as ensinanzas a que se fai referencia no Decreto 390/2005, do 28 de xullo, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior en Interpretación da Lingua de Signos, entenderase referida ás ensinanzas reguladas neste decreto.

Disposición derogatoria única. *Derogación normativa*

Queda derogado o Decreto 390/2005, do 28 de xullo, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior en Interpretación da Lingua de Signos, e todas as disposicións de igual ou inferior rango que se opoñan ao disposto neste decreto, sen prexuízo do establecido na disposición derradeira primeira.

Disposición derradeira primeira. *Implantación das ensinanzas recollidas neste decreto*

1. No curso 2015/16 implantarase o primeiro curso das ensinanzas reguladas neste decreto polo réxime ordinario e deixará de impartirse o primeiro curso das ensinanzas a que se fai referencia no Decreto 390/2005, do 28 de xullo, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior en Interpretación da Lingua de Signos.

2. No curso 2016/17 implantarase o segundo curso das ensinanzas reguladas neste decreto polo réxime ordinario e deixará de impartirse o segundo curso das ensinanzas a que se fai referencia no Decreto 390/2005, do 28 de xullo, polo que se establece o currículo do

ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior en Interpretación da Lingua de Signos.

3. No curso 2015/16 implantaranse as ensinanzas reguladas neste decreto polo réxime para as persoas adultas.

Disposición derradeira segunda. Desenvolvemento normativo

1. Autorízase a persoa titular da consellería con competencias en materia de educación para ditar as disposicións que sexan necesarias para o desenvolvemento do establecido neste decreto.

2. Autorízase a persoa titular da consellería con competencias en materia de educación para modificar o anexo II B), relativo a equipamentos, cando por razóns de obsolescencia ou actualización tecnolóxica así se xustifique.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor*

Este decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*.

Santiago de Compostela, catro de maio de dous mil dezaseis

Alberto Núñez Feijóo
Presidente

Román Rodríguez González
Conselleiro de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria

1. Anexo I. Módulos profesionais.

1.1. Módulo profesional: Habilidades sociais.

- Equivalencia en créditos ECTS: 6.
- Código: MP0017.
- Duración: 123 horas.

1.1.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Pon en práctica estratexias e técnicas para favorecer a comunicación e a relación social co seu ámbito, en relación cos principios da intelixencia emocional e social.

- CA1.1. Descríbense os principios da intelixencia emocional e social.

- CA1.2. Valorouse a importancia das habilidades sociais no desempeño do labor profesional.

- CA1.3. Caracterizáronse as etapas dun proceso comunicativo.

- CA1.4. Identificáronse os estilos de comunicación, as súas vantaxes e as súas limitacións.

- CA1.5. Valorouse a importancia do uso da comunicación verbal e non verbal nas relacións interpersoais.

- CA1.6. Estableceuse unha eficaz comunicación para asignar tarefas, recibir instrucións e intercambiar ideas ou información.

- CA1.7. Utilizáronse as habilidades sociais adecuadas á situación, atendendo á diversidade cultural.

- CA1.8. Demostrouse interese por non xulgar as persoas e respectar os seus elementos diferenciadores (emocións, sentimentos, personalidade etc.).

- CA1.9. Demostrouse unha actitude positiva cara ao cambio e á aprendizaxe de todo o que suceda.

- CA1.10. Valorouse a importancia da autocrítica e a autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersoal e de comunicación axeitadas.

- RA2. Dinamiza o traballo do grupo aplicando as técnicas adecuadas e xustifica a súa selección en función das características, a situación e os obxectivos do grupo.

- CA2.1. Descríbense os elementos fundamentais dun grupo, a súa estrutura, a súa dinámica e os factores que poidan modificálas.

- CA2.2. Analizáronse e seleccionáronse as técnicas de dinamización e funcionamento de grupos.
- CA2.3. Explicáronse as vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual.
- CA2.4. Diferenciáronse os papeis que se poden dar nun grupo e as relacións entre eles.
- CA2.5. Identificáronse as principais barreiras da comunicación grupal.
- CA2.6. Formuláronse estratexias de actuación para aproveitar a función de liderado e os papeis na estrutura e no funcionamento do grupo.
- CA2.7. Definiuse a repartición de tarefas como procedemento para o traballo en grupo.
- CA2.8. Valorouse a importancia dunha actitude tolerante e de empatía para conseguir a confianza do grupo.
- CA2.9. Logrouse un ambiente de traballo relaxado e cooperativo.
- CA2.10. Respectáronse as opinións diferentes á propia e os acordos de grupo.
- RA3. Conduce reunións, para o que analiza as formas e os estilos de intervención e de organización, en función das características das persoas destinatarias e do contexto.
 - CA3.1. Describíronse os tipos e as funcións das reunións.
 - CA3.2. Describíronse as etapas do desenvolvemento dunha reunión.
 - CA3.3. Aplicáronse as técnicas de moderación de reunións, e xustificouse a súa aplicación.
 - CA3.4. Demostrouse a importancia da capacidade de expor ideas de xeito claro e conciso.
 - CA3.5. Describíronse os factores de risco e as sabotaxes posibles dunha reunión, e xustificáronse as estratexias de resolución.

- CA3.6. Valorouse a necesidade dunha información boa e diversa na convocatoria de reunións.
- CA3.7. Describiuse a importancia da motivación e das estratexias empregadas, para conseguir a participación nas reunións.
- CA3.8. Aplicáronse técnicas de recollida de información e avaliación de resultados dunha reunión.
- CA3.9. Demostráronse actitudes de respecto e tolerancia na condución de reunións.
- RA4. Pon en práctica estratexias de xestión de conflitos e resolución de problemas, seleccionadas en función das características do contexto e tras a análise de diferentes modelos.
 - CA4.1. Analizáronse e identificáronse as principais fontes dos problemas e conflitos grupais.
 - CA4.2. Describíronse as principais técnicas e estratexias para a xestión de conflitos.
 - CA4.3. Identificáronse e describíronse as estratexias máis axeitadas para a procura de solucións e a resolución de problemas.
 - CA4.4. Describíronse as fases do proceso de toma de decisións.
 - CA4.5. Resolvéronse problemas e conflitos aplicando os procedementos adecuados a cada caso.
 - CA4.6. Respectáronse as opinións das demais persoas respecto ás posibles vías de solución de problemas e conflitos.
 - CA4.7. Aplicáronse correctamente técnicas de mediación e negociación.
 - CA4.8. Tivéronse en conta as persoas usuarias independentemente da súa idade e da súa condición física e mental, no proceso de toma de decisións.
 - CA4.9. Planificouse a tarefa de toma de decisións e a autoavaliación do proceso.
 - CA4.10. Valorouse a importancia do intercambio comunicativo na toma de decisións.

• RA5. Avalía os procesos de grupo e a propia competencia social para o desenvolvemento das súas funcións profesionais, e identifica os aspectos susceptibles de mellora.

- CA5.1. Seleccionáronse os indicadores de avaliación.
- CA5.2. Aplicáronse técnicas de investigación social e sociométricas.
- CA5.3. Avaliouse a situación persoal e social de partida do/da profesional.
- CA5.4. Deseñáronse instrumentos de recollida de información.
- CA5.5. Rexistráronse os datos en soportes establecidos.
- CA5.6. Interpretáronse os datos recollidos.
- CA5.7. Identificáronse as situacións que cumpra mellorar.
- CA5.8. Marcáronse as pautas de mellora.
- CA5.9. Realizouse unha autoavaliación final do proceso traballado polo/a profesional.

1.1.2. Contidos básicos.

BC1. Posta en práctica de estratexias e técnicas que favorezan a relación social e a comunicación.

- Relacións interpersoais e percepción social.
- Análise dos factores que inflúen na percepción social e na formación de impresións. Estereotipos, prexuízos e discriminación.
- Habilidades sociais, competencia social e conceptos afíns.
- Análise da relación entre comunicación e calidade de vida nos ámbitos de intervención.
- Proceso de comunicación. Comunicación verbal e non verbal.
- Valoración comunicativa do contexto: facilitadores e obstáculos na comunicación.
- Valoración da importancia das actitudes na relación de axuda.

- Intelixencia emocional. Educación emocional. Emocións e sentimentos.
 - Mecanismos de defensa.
 - Programas e técnicas de comunicación e habilidades sociais. escoita activa, empatía, asertividade e autocontrol.
 - Intervencións en público: materiais de apoio.
- BC2. Dinamización do traballo en grupo.
- Grupos: tipos e características. Desenvolvemento grupal.
 - Análise da estrutura e dos procesos de grupos.
 - Técnicas para a análise de grupos.
 - Valoración da importancia da comunicación no desenvolvemento do grupo.
 - Comunicación nos grupos. Estilos de comunicación. Comunicación verbal e xestual. Outras linguaxes: icónica e audiovisual; as tecnoloxías da información e da comunicación. Obstáculos e barreiras. Cooperación e competencia nos grupos.
 - Dinámicas de grupo. Fundamentos psicosociolóxicos aplicados ás dinámicas de grupo.
 - Equipo de traballo. Estratexias de traballo cooperativo. Organización e repartición de tarefas.
 - Detección e análise de problemas no traballo en equipo.
 - Traballo individual e traballo en grupo.
 - A confianza no grupo.
 - Valoración do papel da motivación na dinámica grupal.
 - Toma de conciencia acerca da importancia de respectar as opinións non coincidentes coa propia.

BC3. Condución de reunións.

- A reunión como forma de traballo en grupo.
- Tipos de reunións e funcións.
- Etapas no desenvolvemento dunha reunión: preparación, inicio, desenvolvemento e finalización.
- Técnicas de moderación de reunións.
- Identificación da tipoloxía de participantes nunha reunión.
- Análise de factores que afectan o comportamento dun grupo: boicot e colaboración.

BC4. Posta en práctica de estratexias de xestión de conflitos e toma de decisións.

- Valoración do conflito nas dinámicas grupais.
- Análise de técnicas de resolución de problemas.
- Proceso de toma de decisións.
- Xestión de conflitos grupais. Negociación e mediación.
- Aplicación das estratexias de resolución de conflitos grupais.
- Valoración do papel do respecto e a tolerancia na resolución de problemas e conflitos.

BC5. Avaliación da competencia social e os procesos de grupo.

- Recollida de datos: técnicas.
- Avaliación da competencia social.
- Avaliación da estrutura e dos procesos grupais.
- Aplicación das técnicas de investigación social ao traballo con grupos.
- Análise de estratexias e instrumentos para o estudo de grupos.

- Sociometría básica.
- Valoración da autoavaliación como estratexia para a mellora da competencia social.

1.1.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para que o alumnado adquira as habilidades sociais necesarias para desenvolver unha profesión de axuda e interactuar adecuadamente nas súas relacións profesionais con outras persoas, adaptando o seu comportamento ás características destas e ao contexto.

Trátase dun módulo nomeadamente procedemental e actitudinal, no que se lles dá resposta ás funcións de intervención, e de execución e avaliación da competencia social do persoal profesional, tanto no relativo ás relacións interpersoais como para a dinamización de grupos ou a participación neles, desempeñando diferentes papeis. Así mesmo, pretende dar resposta á función de xestión de conflitos.

A función de intervención e execución abrangue a recollida de información acerca das habilidades sociais que se posúen ou das que se carece, a organización da actuación e a previsión de continxencias, o establecemento, de ser o caso, de axudas técnicas para a comunicación, e a posta en práctica das habilidades sociais adquiridas.

Pola súa banda, a función de avaliación refírese ao control e o seguimento da propia evolución na adquisición da competencia social necesaria para se relacionar axeitadamente coas demais persoas no desempeño das súas funcións.

Finalmente, a función de xestión de conflitos fai referencia á posta en marcha de todos os mecanismos dispoñibles para a súa solución, e supón mediación e negociación.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais ñ), p), q), r) e s) do ciclo formativo, e as competencias ñ), p), q) e r).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo están relacionadas con:

– Selección e posta en práctica de estratexias que permitan o establecemento de relacións de comunicación e interpersoais adecuadas, así como a dinamización e a condución de grupos, a xestión eficaz dos conflitos e a toma de decisións.

– Traballo en equipo, en pequeno e en gran grupo.

– Reflexión sobre as actitudes profesionais.

– Autoavaliación da competencia social profesional.

1.2. Módulo profesional: Primeiros auxilios.

• Equivalencia en créditos ECTS: 3.

• Código: MP0020.

• Duración: 53 horas.

1.2.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

• RA1. Realiza a valoración inicial da asistencia nunha urxencia e describe os riscos, os recursos dispoñibles e o tipo de axuda necesaria.

– CA1.1. Asegúrese a zona segundo o procedemento oportuno.

– CA1.2. Identifícanse as técnicas de autoprotección na manipulación de persoas acidentadas.

– CA1.3. Describiuse o contido mínimo dunha caixa de urxencias e as indicacións dos produtos e dos medicamentos.

– CA1.4. Establecéronse as prioridades de actuación en múltiples vítimas.

– CA1.5. Describíronse os procedementos para verificar a permeabilidade das vías aéreas.

– CA1.6. Identifícanse as condicións de funcionamento adecuadas da ventilación e da oxixenación.

– CA1.7. Describíronse e executáronse os procedementos de actuación en caso de hemorraxia.

– CA1.8. Describíronse procedementos para comprobar o nivel de consciencia.

- CA1.9. Tomáronse as constantes vitais.
- CA1.10. Identificouse a secuencia de actuación segundo protocolo establecido polo comité de coordinación internacional sobre a reanimación (ILCOR).
- RA2. Aplica e describe as técnicas de soporte vital básico en relación co obxectivo perseguido.
 - CA2.1. Descríbense os fundamentos da reanimación cardiopulmonar.
 - CA2.2. Aplicáronse técnicas de apertura da vía aérea.
 - CA2.3. Aplicáronse técnicas de soporte ventilatorio e circulatorio.
 - CA2.4. Realizouse desfibrilación externa semiautomática (DEA).
 - CA2.5. Aplicáronse medidas posreanimación.
 - CA2.6. Indicáronse as lesións, as patoloxías o os traumatismos máis frecuentes.
 - CA2.7. Descríbiuse a valoración primaria e secundaria da persoa accidentada.
 - CA2.8. Aplicáronse primeiros auxilios ante lesións por axentes físicos, químicos e biolóxicos.
 - CA2.9. Aplicáronse primeiros auxilios ante patoloxías orgánicas de urxencia.
 - CA2.10. Especificáronse casos ou circunstancias en que non se deba intervir.
- RA3. Aplica procedementos de inmovilización e mobilización de vítimas, e selecciona os medios materiais e as técnicas.
 - CA3.1. Efectuáronse as manobras necesarias para acceder á vítima.
 - CA3.2. Identificáronse os medios materiais de inmovilización e de mobilización.
 - CA3.3. Caracterizáronse as medidas posturais ante unha persoa lesionada.
 - CA3.4. Descríbense as repercusións dunha mobilización e dun traslado inadecuados.

– CA3.5. Confeccionáronse sistemas para a inmovilización e a mobilización de persoas doentes ou accidentadas con materiais convencionais e inespecíficos, ou medios de fortuna.

– CA3.6. Aplicáronse normas e protocolos de seguridade e de autoprotección persoal.

• RA4. Aplica técnicas de apoio psicolóxico e de autocontrol á persoa accidentada e ás acompañantes, e describe as estratexias de comunicación aplicadas.

– CA4.1. Describíronse as estratexias básicas de comunicación coa persoa accidentada e coas acompañantes.

– CA4.2. Detectáronse as necesidades psicolóxicas da persoa accidentada.

– CA4.3. Aplicáronse técnicas básicas de soporte psicolóxico para mellorar o estado emocional da persoa accidentada.

– CA4.4. Valorouse a importancia de lle infundir confianza e optimismo á persoa accidentada durante toda a actuación.

– CA4.5. Identificáronse os factores que predispoñen á ansiedade nas situacións de accidente, emerxencia e dó.

– CA4.6. Especificáronse as técnicas para controlar unha situación de dó, ansiedade, angustia ou agresividade.

– CA4.7. Especificáronse as técnicas para superar psicolóxicamente o fracaso na prestación do auxilio.

– CA4.8. Valorouse a importancia do autocontrol ante situacións de estrés.

1.2.2. Contidos básicos.

BC1. Valoración inicial da asistencia en urxencia.

• Sistemas de emerxencias.

• Obxectivos e límites dos primeiros auxilios.

- Marco legal, responsabilidade e ética profesional.
- Tipos de accidentes e as súas consecuencias.
- Signos de compromiso vital en persoas adultas, en nenos e nenas, e en lactantes.
- Métodos e materiais de protección da zona.
- Medidas de autoprotección.
- Caixa de primeiros auxilios.
- Prioridades de actuación en múltiples vítimas. Métodos de triaxe simple.
- Signos e síntomas de urxencia.
- Valoración do nivel de consciencia.
- Toma de constantes vitais.
- Protocolos de exploración.
- Terminoloxía médico-sanitaria en primeiros auxilios.
- Protocolo de transmisión da información.

BC2. Aplicación de técnicas de soporte vital.

- Control da permeabilidade das vías aéreas.
- Reanimación cardiopulmonar básica.
- Desfibrilación externa semiautomática (DEA).
- Valoración da persoa accidentada.
- Atención inicial en lesións por axentes físicos (traumatismos, calor ou frío, electricidade e radiacións).
- Atención inicial en lesións por axentes químicos e biolóxicos.

- Atención inicial en patoloxía orgánica de urxencia.
- Actuación limitada ao marco das súas competencias.

BC3. Aplicación de procedementos de inmovilización e mobilización.

- Avaliación da necesidade de traslado.
- Posicións de seguridade e espera.
- Técnicas de inmovilización.
- Técnicas de mobilización.
- Confección de padiolas e materiais de inmovilización.

BC4. Aplicación de técnicas de apoio psicolóxico e de autocontrol.

- Estratexias básicas de comunicación.
- Valoración do papel do/da primeiro/a interveniente.
- Técnicas facilitadoras da comunicación interpersonal.
- Factores que predispoñen á ansiedade en situacións de accidente ou emerxencia.

1.2.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar a función de prevención e seguridade.

Esta función abrangue aspectos como aplicación de primeiros auxilios e xeración de ámbitos seguros.

As aprendizaxes realizadas neste módulo son de aplicación nos sectores de servizos educativos, servizos ás persoas, servizos á comunidade, servizos culturais, e servizos de lecer e tempo libre.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais m) e t) do ciclo formativo, e as competencias n) e s).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo están relacionadas con:

- Valoración inicial de posibles persoas accidentadas e selección das técnicas de primeiros auxilios oportunas.
- Correcta aplicación das técnicas de primeiros auxilios.
- Correcta aplicación das técnicas de soporte vital.
- Aplicación de estratexias de comunicación axeitadas para o apoio psicolóxico a persoas accidentadas e familiares.

1. Módulo profesional: Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación.

- Equivalencia en créditos ECTS: 10.
- Código: MP0343.
- Duración: 139 horas.

1.3.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Detecta as necesidades comunicativas da persoa usuaria en relación cos sistemas alternativos e aumentativos de comunicación.
 - CA1.1. Identifícanse as necesidades comunicativas da persoa usuaria.
 - CA1.2. Identifícanse os recursos que favorecen o proceso de comunicación.
 - CA1.3. Valóuse a influencia da comunicación no desenvolvemento diario das persoas.
 - CA1.4. Descríbense os aspectos que determinan a elección dun sistema de comunicación ou outro, en función das características motóricas, cognitivas e actitudinais da persoa usuaria.
 - CA1.5. Analízanse os xeitos de interacción e as condicións máis favorables para que a comunicación se estableza.

– CA1.6. Identificáronse elementos externos que poidan afectar o correcto uso dos sistemas alternativos e aumentativos de comunicación.

– CA1.7. Aplicáronse estratexias de fomento da implicación familiar e do seu ámbito social, na intervención con sistemas alternativos e aumentativos de comunicación.

– CA1.8. Analizáronse as principais informacións e orientacións ofrecidas ao persoal coidador, favorecendo a xeneralización de condutas comunicativas establecidas.

• RA2. Organiza a intervención para potenciar a comunicación, interpretando as características da persoa usuaria e do contexto.

– CA2.1. Valorouse a importancia da comunicación nas intervencións.

– CA2.2. Definíronse os obxectivos de acordo coas necesidades da persoa usuaria.

– CA2.3. Avaliouse o contexto comunicativo do ámbito en que se vaia realizar a intervención.

– CA2.4. Seleccionáronse as estratexias e a metodoloxía comunicativa para as propostas de intervención.

– CA2.5. Identificáronse procedementos de intervención adecuados.

– CA2.6. Seleccionáronse os sistemas alternativos e aumentativos de comunicación de acordo cos obxectivos previstos.

– CA2.7. Identificáronse as axudas técnicas adecuadas.

– CA2.8. Valorouse a importancia de organizar a intervención no ámbito do apoio á comunicación.

• RA3. Aplica programas de intervención no ámbito da comunicación empregando sistemas alternativos e aumentativos con axuda.

– CA3.1. Describíronse as características e os usos básicos dos principais sistemas alternativos de comunicación con axuda.

- CA3.2. Creáronse mensaxes cos sistemas de comunicación con axuda, co que se facilitou a comunicación e a atención á persoa usuaria.
- CA3.3. Descríronse os principais signos utilizados nas situacións habituais de atención social e educativa.
- CA3.4. Comprenderonse mensaxes expresadas mediante sistemas de comunicación con axuda.
- CA3.5. Realizáronse os axustes necesarios en función das características particulares das persoas usuarias.
- CA3.6. Identificáronse as axudas técnicas que se poderían aplicar en casos prácticos caracterizados, e os requisitos de localización e uso que deberían manterse.
- CA3.7. Aplicáronse estratexias comunicativas analizando distintos contextos.
- CA3.8. Analizouse a importancia de incrementar o número de símbolos e pictogramas atendendo aos intereses e ás necesidades da persoa usuaria.
- CA3.9. Comprobase o uso correcto dos sistemas en que cumpra a participación de terceiras persoas.
- RA4. Aplica programas de intervención no ámbito da comunicación empregando lingua de signos e sistemas alternativos e aumentativos sen axuda.
 - CA4.1. Descríronse as estruturas básicas dos sistemas alternativos sen axuda e os principais signos utilizados nas situacións habituais de atención social e educativa.
 - CA4.2. Creáronse mensaxes en lingua de signos e en sistemas de comunicación sen axuda, facilitando a comunicación e a atención ás persoas usuarias.
 - CA4.3. Aplicáronse os axustes necesarios en función das características particulares das persoas usuarias.
 - CA4.4. Comprenderonse mensaxes expresadas en lingua de signos e mediante sistemas de comunicación sen axuda.

– CA4.5. Aplicáronse estratexias comunicativas analizando diversos contextos comunicativos.

– CA4.6. Analizouse a importancia de aumentar o número de signos e o seu contido atendendo aos intereses e ás necesidades da persoa usuaria.

– CA4.7. Comprobase o uso correcto dos sistemas en que cumpra a participación de terceiras persoas.

• RA5. Comproba a eficacia da intervención e detecta os aspectos susceptibles de mellora no ámbito comunicativo.

– CA5.1. Rexistrouse o nivel de competencia comunicativa nos principais sistemas de comunicación da persoa usuaria.

– CA5.2. Comprobase o uso correcto dos elementos que compoñen o sistema de comunicación elixido.

– CA5.3. Rexistráronse elementos alleos aos sistemas de comunicación aplicados e que puideran interferir no desenvolvemento da intervención na comunicación.

– CA5.4. Identificáronse os desaxustes entre a persoa usuaria e o sistema de comunicación establecido.

– CA5.5. Determinouse o nivel de cumprimento dos obxectivos previstos.

– CA5.6. Valorouse a importancia de realizar rexistros comunicativos como medio de avaliación da competencia comunicativa da persoa usuaria.

1.3.2. Contidos básicos.

BC1. Detección de necesidades comunicativas das persoas usuarias.

• Valoración de necesidades e proceso de intervención. Contextos comunicativos. Estrutura comunicativa do ambiente. Expectativas e actitudes comunicativas do persoal profesional.

• Sistemas de comunicación: adecuación das condicións ambientais e do sistema de comunicación á persoa usuaria.

- Comunicación aumentativa e alternativa: concepto e estratexias de uso. Elementos externos que afectan o proceso. Proceso de selección do sistema alternativo de comunicación.

- Comunicación con axuda e sen axuda.

- Persoas candidatas para a comunicación aumentativa. Variables que interveñen na elección dos sistemas de comunicación con axuda en función das características das persoas usuarias.

- Valoración da importancia da coordinación coas familias e co persoal coidador na intervención con sistemas alternativos e aumentativos de comunicación.

BC2. Organización da intervención.

- Avaliación do contexto comunicativo.

- Proxectos de intervención na comunicación.

- Programas específicos para fomentar a comunicación.

- Estratexias de intervención.

- Organización de recursos e actividades.

- Establecemento de rutinas e contextos significativos.

- Valoración da organización da intervención no ámbito de apoio na comunicación.

BC3. Aplicación de sistemas de comunicación alternativa con axuda.

- Características dos principais sistemas

- Uso dos sistemas SPC e Bliss.

- Tipos de símbolos para a comunicación: pictográficos, arbitrarios e ideográficos.

- Establecemento e uso de códigos.

- Xeito de acceso aos sistemas de comunicación con axuda.

- Uso doutros sistemas non estandarizados de comunicación con axuda. Elaboración de taboleiros de comunicación. Modo de acceso aos sistemas de comunicación con axuda.

- Axudas de alta e baixa tecnoloxía.

- Valoración do axuste do sistema á persoa usuaria.

BC4. Aplicación de sistemas de comunicación sen axuda.

- Estrutura básica dos sistemas alternativos sen axuda.

- Uso da lingua de signos.

- Uso do sistema bimodal.

- Uso doutros sistemas de comunicación sen axuda non xeneralizados: mímica, acenos, dactilolóxico, movementos oculares e escritura en palma.

- Valoración dos sistemas de comunicación sen axuda.

BC5. Comprobación da eficacia do sistema de comunicación.

- Indicadores significativos nos rexistros de competencias comunicativas: número de signos expresados e comprendidos, velocidade de expresión e recepción en dactilolóxico, e tamaño da fonte en sistemas baseados na lectoescritura.

- Sistemas de rexistro de competencias comunicativas en función dos elementos que se avalíen: tipos, formalización e transmisión da información.

- Criterios que determinan o axuste ou o cambio do sistema de comunicación: deterioración nas funcións mentais, agravamento nas patoloxías sensoriais e dificultades na xeneralización de competencias comunicativas.

- Valoración da importancia da avaliar os sistemas de comunicación.

1.3.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar as funcións de organización, intervención e execución, coordinación e mediación, calidade e avaliación da intervención realizada.

A función de organización da intervención abrangue aspectos como:

- Detección de necesidades.
- Programación.
- Xestión e coordinación da intervención.
- Supervisión da intervención.
- Elaboración de informes.

A función de intervención e execución abrangue aspectos como:

- Recollida de información.
- Organización da actuación.
- Aplicación de axudas técnicas.
- Desenvolvemento da actuación.
- Aplicación de estratexias de intervención.
- Control, seguimento e avaliación das actividades.
- Elaboración da documentación asociada.
- Información e comunicación ás persoas usuarias e outras.

A función de coordinación e mediación abrangue aspectos como:

- Establecemento de retroalimentación.
- Derivación a outros servizos.

A función de calidade e avaliación abrangue aspectos como:

- Valoración do servizo.

- Control do proceso.

As actividades profesionais asociadas a esta función aplícanse en comunicación alternativa e aumentativa, dentro do sector de servizos á comunidade.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais b), c), d), e), f), j), k), l), s) e u) do ciclo formativo, e as competencias b), c), d), e), f), j), k), l), r) e t).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo estarán relacionadas con:

- Identificación das necesidades comunicativas das persoas usuarias.
- Organización de intervencións que potencien a comunicación das persoas usuarias.
- Uso de sistemas alternativos e aumentativos de comunicación con axuda e sen axuda.
- Realización de actividades de avaliación dos procesos de comunicación establecidos coas persoas usuarias.

1.4. Módulo profesional: Metodoloxía da integración social das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.

- Equivalencia en créditos ECTS: 5.
- Código: MP1111.
- Duración: 80 horas.

1.4.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Caracteriza o contexto da mediación en comunicación, analizando os procesos de integración e exclusión social.
 - CA1.1. Identificáronse os sectores de intervención no ámbito da integración social.
 - CA1.2. Explicáronse os procesos básicos do desenvolvemento evolutivo do ser humano.

- CA1.3. Descríbóronse os procesos e os factores influentes na socialización das persoas.
- CA1.4. Explicáronse os conceptos e os procesos básicos de psicoloxía e socioloxía aplicables aos procesos de integración social.
- CA1.5. Descríbóronse os procesos básicos asociados á integración e exclusión social de persoas e colectivos.
- CA1.6. Identificáronse os factores e os indicadores de exclusión social.
- CA1.7. Valoráronse o prexuízo e a discriminación como causas de exclusión social.
- CA1.8. Analizouse a influencia dos factores culturais na configuración da marxinación e a discapacidade.
- RA2. Interpreta o marco da intervención social, tendo en conta a súa relación da súa estrutura xurídica e administrativa cos servizos e os programas de intervención.
 - CA2.1. Explicáronse os antecedentes e a evolución dos sistemas de protección social e de atención á dependencia.
 - CA2.2. Comparáronse modelos de protección social.
 - CA2.3. Analizouse a situación da protección social no ámbito da Unión Europea.
 - CA2.4. Argumentouse a importancia dos sistemas de protección social como elemento de integración e estabilidade social.
 - CA2.5. Describiuse o actual marco administrativo, lexislativo e competencial da intervención social.
 - CA2.6. Enumeráronse as principais prestacións e axudas ás que teñen dereito os colectivos.
 - CA2.7. Valorouse a importancia da discriminación positiva nos procesos de igualdade.
 - CA2.8. Describiuse o papel das persoas coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa no marco da integración social.

- RA3. Determina métodos, técnicas e instrumentos para a obtención de información, interpretando as súas características e o ámbito de aplicación.
 - CA3.1. Xustificouse o papel da análise da realidade no éxito da intervención.
 - CA3.2. Identificáronse os métodos, as técnicas e os instrumentos principais para a obtención de información.
 - CA3.3. Seleccionáronse as técnicas de análise adecuadas á situación.
 - CA3.4. Identificáronse as aplicacións, as posibilidades e as limitacións das diversas técnicas e instrumentos.
 - CA3.5. Concretáronse os requisitos de aplicación de diferentes instrumentos e recursos.
 - CA3.6. Elaboráronse instrumentos coherentes coa súa finalidade.
 - CA3.7. Empregáronse as tecnoloxías da información e da comunicación para a obtención de información.
 - CA3.8. Valoráronse os aspectos éticos da recollida e do tratamento da información.
- RA4. Determina os elementos que constitúen un proxecto de intervención social, tendo en conta a relación entre os seus elementos e os modelos de planificación.
 - CA4.1. Xustificouse a necesidade de fundamentar adecuadamente os proxectos de intervención social.
 - CA4.2. Identificáronse os niveis de planificación na intervención social.
 - CA4.3. Describíronse as fases do proceso de planificación.
 - CA4.4. Identificáronse os elementos fundamentais da planificación.
 - CA4.5. Comparáronse métodos, técnicas e instrumentos aplicables na intervención social.
 - CA4.6. Identificáronse criterios para a selección do modelo de programación.

- CA4.7. Valorouse a necesidade de coherencia entre os elementos da programación.
- RA5. Incorpora a perspectiva de xénero na elaboración dos proxectos de intervención social, tendo en conta a relación das estratexias e os criterios utilizados co marco teórico e legal vixente.
- CA5.1. Argumentouse a importancia da análise da realidade desde a perspectiva de xénero.
- CA5.2. Argumentouse a necesidade de incorporar a perspectiva de xénero na elaboración dos proxectos de intervención social.
- CA5.3. Interpretouse o marco lexislativo que promove a igualdade de oportunidades.
- CA5.4. Interpretáronse a información e os recursos das institucións e dos organismos de igualdade que existan no ámbito da intervención.
- CA5.5. Identificáronse os criterios para incorporar a perspectiva de xénero nos proxectos.
- CA5.6. Analizáronse os protocolos internacionais sobre o uso da linguaxe non sexista.
- CA5.7. Utilizouse unha linguaxe non sexista na planificación dos proxectos de intervención social.
- RA6. Realiza actividades de control e seguimento da intervención, seleccionando técnicas e instrumentos para retroalimentar a propia actividade e a do equipo interdisciplinar.
- CA6.1. Describíronse modelos, técnicas e instrumentos de avaliación.
- CA6.2. Explicáronse as funcións e os principios xerais da avaliación.
- CA6.3. Describíronse as fases da avaliación.
- CA6.4. Concretáronse as técnicas, os indicadores, os criterios e os instrumentos de avaliación.
- CA6.5. Interpretáronse os datos obtidos.

– CA6.6. Argumentouse a necesidade da avaliación para mellorar o funcionamento dos programas e garantir a súa calidade.

– CA6.7. Empregáronse as tecnoloxías da información e da comunicación para a elaboración e a presentación de informes de avaliación e memorias.

1.4.2. Contidos básicos.

BC1. Caracterización do contexto da mediación en comunicación.

- Identificación dos sectores de intervención.
- Análise dos procesos básicos do desenvolvemento evolutivo do ser humano. Motivación, emoción e intelixencia socioemocional. Necesidades básicas.
- Socialización e ciclo vital. Procesos e factores influentes.
- Psicoloxía e socioloxía aplicadas aos procesos de integración social.
- Conceptos e teorías sobre os procesos de integración e marxinação social.
- Exclusión social: factores e indicadores. Análise dos procesos de formación de actitudes.
- Identidade persoal e pertenza ao grupo. Valoración do prexuízo e a discriminación como causa de exclusión social.
- Influencia dos procesos de transición ao longo da vida na integración ou na exclusión social das persoas.
- Configuración cultural da marxinação e a discapacidade.

BC2. Interpretación do marco da intervención social.

- Intervención social. Orixe, evolución histórica e situación actual dos sistemas de protección social. Valoración da protección social como dereito.
- Análise dos modelos de intervención social en España e nos países do contorno: principios, estrutura organizativa e funcional, e recursos destinados á protección social.

- Marco administrativo, lexislativo e competencial da intervención social.
- Medidas de discriminación positiva.
- Prestacións e axudas das administracións a diferentes colectivos.
- Perfil profesional das persoas coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa. Equipos profesionais. Interdisciplinariedade na intervención social.

BC3. Determinación de métodos, técnicas e instrumentos de obtención de información.

- Métodos e técnicas da investigación social.
- Fontes de información.
- Análise das fontes e dos sistemas principais de rexistro da información: observación, entrevista, cuestionario e compilación documental.
- Elaboración e aplicación de instrumentos de recollida de información.
- Posibilidades e limitacións das técnicas e dos instrumentos.
- Fiabilidade e validez da información.
- Uso das tecnoloxías da información e da comunicación na xestión da información.
- Valoración dos aspectos éticos da recollida de información.

BC4. Determinación dos elementos que constitúen un proxecto de intervención social.

- Programación de intervencións sociais: funcións, modelos teóricos, tipos de planificación, niveis de planificación, principios xerais e requisitos.
- Técnicas de programación características da intervención social.
- Proceso de planificación. Fases e elementos. Técnicas de definición de tempos. Organización e xestión dos recursos materiais e humanos. Análise da coherencia interna.
- Valoración da planificación como elemento indispensable da intervención.

BC5. Incorporación da perspectiva de xénero nos proxectos de intervención social.

- Análise da realidade desde a perspectiva de xénero.
- Linguaxe, pensamento e xénero.
- Perspectiva histórica da igualdade de oportunidades.
- Teoría da construción de xénero.
- Crenzas, actitudes e comportamentos, e igualdade entre homes e mulleres.
- Papeis, estereotipos e valores na igualdade de oportunidades de xénero.
- Marco legal da igualdade de oportunidades. Políticas de igualdade.
- Análise de recursos e organismos que promoven a igualdade entre mulleres e homes.
- Protocolos internacionais. Guías e manuais de linguaxe non sexista.

BC6. Realización de actividades de control e seguimento da intervención.

- Avaliación de intervencións sociais: modelos, técnicas e instrumentos. Funcións e finalidade.
- Fases e elementos da avaliación.
- Análise de técnicas e instrumentos de avaliación.
- Organización dos recursos e actividades de avaliación.
- Interpretación e análise dos datos obtidos na avaliación.
- Importancia da avaliación nos programas de calidade da intervención.
- Elaboración e presentación de informes de avaliación e de memorias.
- Uso das tecnoloxías da información e da comunicación na xestión da información.
- Valoración da obxectividade na avaliación.

1.4.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver as funcións de organización, intervención ou execución, avaliación e xestión da calidade, xa que permite coñecer os principais modelos de intervención social e os métodos, as estratexias e os instrumentos para realizar a análise da realidade na que se intervén, así como os modelos e os principios xerais de planificación.

A función de organización abrangue aspectos como:

- Detección de necesidades.
- Programación.
- Elaboración de informes.

A función de intervención ou execución abrangue aspectos como:

- Recollida de información.
- Organización da actuación.
- Aplicación de estratexias de intervención.
- Control, seguimento e avaliación das actividades.
- Elaboración e formalización da documentación asociada.

A función de avaliación fai referencia á posta en práctica dos procedementos deseñados para o control e o seguimento da intervención no seu conxunto.

A función de xestión de calidade abrangue aspectos como a valoración do servizo e o control do proceso.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse nos seguintes sectores:

- Servizos ás persoas, nos subsectores de apoio asistencial, apoio psicosocial e apoio á comunicación.

- Servizos educativos, no subsector de atención á diversidade.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), j), m), u) e v) do ciclo formativo, e as competencias a), j), m) e t).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Análise documental de programas.
- Traballo en equipo, para elaborar e aplicar instrumentos de análise da realidade social e para elaborar e avaliar proxectos de integración social.
- Utilización de tecnoloxías da información e da comunicación, para obter, xestionar e comunicar información.
- Sensibilización acerca do valor da planificación na intervención social.

1.5. Módulo profesional: Sensibilización social e participación.

- Equivalencia en créditos ECTS: 6.
- Código: MP1112.
- Duración: 80 horas.

1.5.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

• RA1. Caracteriza os colectivos das persoas xordas e das xordocegas, analizando as súas características psicosociais e culturais.

– CA1.1. Identificáronse as características psicosociais e culturais das persoas xordas e xordocegas.

– CA1.2. Identificáronse as comunidades xorda e xordocega, e os elementos estruturais de cada unha.

– CA1.3. Relacionáronse as características psicosociais das persoas xordas e das xordocegas coas súas necesidades comunicativas.

- CA1.4. Valorouse a heteroxeneidade dos colectivos das persoas xordas e das xordocegas.
- CA1.5. Analizáronse os factores que propician a dependencia nas persoas xordas e xordocegas.
- CA1.6. Argumentouse o valor identitario da lingua de signos.
- CA1.7. Analizouse a influencia dos ámbitos no desenvolvemento das persoas xordas e xordocegas.
- RA2. Deseña programas de sensibilización social e de promoción da participación das persoas xordas, das xordocegas e outros colectivos con dificultades de comunicación, analizando os medios de comunicación social.
- CA2.1. Interpretouse o marco legal que recoñece os dereitos das persoas xordas e das xordocegas.
- CA2.2. Identificáronse as temáticas e os ámbitos que afectan ás comunidades xorda e xordocega.
- CA2.3. Establecéronse estratexias para promover a participación das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación no proceso de planificación.
- CA2.4. Determináronse os obxectivos dos programas de sensibilización social relativos ás persoas xordas, ás xordocegas e a outros colectivos con dificultades de comunicación.
- CA2.5. Analizáronse os principios metodolóxicos da sensibilización social.
- CA2.6. Deseñáronse actividades de sensibilización coherentes coas características e coas necesidades dos colectivos destinatarios.
- CA2.7. Definíronse os recursos espaciais, materiais e persoais.
- CA2.8. Seleccionáronse as técnicas de comunicación social.

• RA3. Organiza as accións para promover a sensibilización social, establecendo vías para fomentar e manter a participación das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.

– CA3.1. Seleccionáronse técnicas e recursos de apoio para promover as accións de sensibilización social.

– CA3.2. Identificáronse os recursos non convencionais para promover as accións de sensibilización social.

– CA3.3. Valorouse a participación das persoas xordas e con dificultades de comunicación como un recurso non convencional para a intervención.

– CA3.4. Identificáronse as necesidades de accesibilidade en función dos contextos e as súas características.

– CA3.5. Valorouse a accesibilidade universal como requisito imprescindible para a participación das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.

– CA3.6. Identificáronse as adaptacións necesarias na intervención para promover a participación das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.

– CA3.7. Valoráronse a accesibilidade universal e o deseño universal como estratexias ao servizo da sensibilización en materia de igualdade de oportunidades.

– CA3.8. Establecéronse estratexias de coordinación de accións con diferentes axentes e persoas implicadas.

• RA4. Aplica estratexias para promover a sensibilización social, en relación cos recursos de comunicación e difusión.

– CA4.1. Seleccionáronse estratexias e técnicas de difusión que favorezan a sensibilización social.

– CA4.2. Seleccionáronse estratexias para promover a presenza nos medios de comunicación das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.

- CA4.3. Elaboráronse documentos para a difusión de accións de sensibilización social.
- CA4.4. Elaboráronse mensaxes coherentes cos obxectivos da difusión e a sensibilización social.
- CA4.5. Valorouse a cooperación interasociativa como recurso e estratexia para a difusión e a sensibilización social.
- CA4.6. Valorouse a importancia das redes sociais dixitais como recurso para a difusión e a sensibilización social.
- CA4.7. Argumentouse a importancia dos trazos identitarios para a promoción cultural e artística destes colectivos.
- RA5. Aplica estratexias para promover a participación social das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación, en relación cos procesos de desenvolvemento do tecido asociativo.
- CA5.1. Identificáronse os principais elementos do marco legal vinculados coa participación das persoas xordas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.
- CA5.2. Argumentouse a importancia do tecido asociativo como principal axente promotor da participación das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.
- CA5.3. Valoráronse os espazos asociativos, a súa infraestrutura e a implicación das persoas como recurso metodolóxico para a promoción e o desenvolvemento da participación social.
- CA5.4. Cubriuse a documentación asociada ao proceso de constitución dunha asociación.
- CA5.5. Desenvolvéronse estratexias de soporte técnico ao tecido asociativo.
- CA5.6. Creáronse redes sociais e foros de debate con valor estratéxico para a participación e a comunicación das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.

– CA5.7. Aplicáronse técnicas comunicativas para a participación social, axustándoas ás características das persoas xordas, ás xordocegas e a outros colectivos con dificultades de comunicación.

– CA5.8. Argumentouse o valor estratéxico e metodolóxico da implicación das persoas xordas, xordocegas e con dificultades de comunicación en todas as fases da intervención.

• RA6. Realiza actividades de control e seguimento dos programas de sensibilización social e participación das persoas xordas e doutros colectivos con dificultades de comunicación, e identifica as áreas de mellora.

– CA6.1. Seleccionáronse técnicas para o control e o seguimento das accións de sensibilización social e de participación.

– CA6.2. Establecéronse os protocolos de control das intervencións de sensibilización social e de participación.

– CA6.3. Cubríronse rexistros de formación e información das persoas xordas e das xordocegas relacionados coas necesidades comunicativas.

– CA6.4. Establecéronse criterios e indicadores para avaliar o grao de accesibilidade das accións.

– CA6.5. Establecéronse indicadores para avaliar o impacto das accións de sensibilización nos medios de comunicación social.

– CA6.6. Establecéronse indicadores para avaliar o nivel de participación das persoas destinatarias da intervención ao longo de todo o proceso.

– CA6.7. Elaboráronse instrumentos e protocolos para garantir a retroalimentación da intervención e facilitar a toma de decisións.

1.5.2. Contidos básicos.

BC1. Caracterización dos colectivos de persoas xordas e de persoas xordocegas.

• Características das persoas xordas e das xordocegas.

• Análise dos elementos estruturais da comunidade xorda e da xordocega.

- Necesidades en materia de comunicación das persoas xordas e das xordocegas.
- Riscos de dependencia nas persoas xordas.
- Valor identitario da lingua de signos.
- Ámbitos de desenvolvemento das persoas xordas e das xordocegas.

BC2. Deseño de programas de sensibilización social e de promoción da participación das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.

- Marco legal dos dereitos das persoas xordas e das xordocegas.
- Temática e ámbitos vinculados á comunidade xorda e á xordocega. Accesibilidade universal e deseño universal. Modelos educativos bilingües e monolingües. Comunidade, cultura e identidade das persoas xordas e das xordocegas. Promoción da autonomía das persoas xordas e das xordocegas. Participación social das persoas xordas e das xordocegas.
- Análise dos colectivos destinatarios da intervención. Identificación de necesidades e características.
- Estratexias participativas de planificación.
- Determinación de obxectivos dos programas da sensibilización social.
- Principios metodolóxicos.
- Accións de sensibilización. Deseño de actividades. Recursos espaciais, materiais e persoais.
- Técnicas de comunicación social.
- Valoración dos medios de comunicación social como recursos para a sensibilización e a participación.

BC3. Organización das accións para promover a sensibilización social.

- Técnicas e recursos de apoio para promover a sensibilización social.
- Técnicas de procura de recursos convencionais. Material documental.
- Financiamento das accións. Apoios externos, subscritores e relación cos medios.
- Aproveitamento de recursos non convencionais. Creatividade e implicación do colectivo, relación co contorno social e cultural, e infraestrutura do tecido asociativo.
- Resolucións alcanzadas en espazos de participación: congresos e foros.
- Valoración do tecido asociativo como recurso para a sensibilización social.
- Accesibilidade universal e deseño universal aplicados ás persoas xordas, ás xordocegas e a outros colectivos con dificultades de comunicación. Identificación de necesidades. Criterios para a realización de adaptacións. Valoración da importancia da accesibilidade para a participación social das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.
- Coordinación das accións e os axentes implicados.

BC4. Aplicación de estratexias para promover a sensibilización social.

- Difusión ao servizo da sensibilización social.
- Estratexias e técnicas de difusión.
- Elaboración de documentación para a difusión.
- Construción de mensaxes para a difusión e a sensibilización social.
- Fontes formais e informais de comunicación.
- Medios de comunicación social: específicos para a discapacidade, xeneralistas, revistas institucionais, técnicos e especializados. Índices de impacto.
- Promoción a través dos medios de comunicación. Estratexias.

- Promoción cultural e artística das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación. Importancia dos trazos identitarios.

- Importancia da cooperación interasociativa e das redes sociais dixitais na difusión e na sensibilización social.

BC5. Aplicación de estratexias de promoción da participación social das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación.

- Marco legal do tecido asociativo.

- Tecido asociativo das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación. Características e modelo organizativo. Liderado e participación.

- Papel do tecido asociativo na promoción da participación.

- Constitución dunha asociación. Proceso e documentación asociada. Creación, xestión e apoio técnico.

- Realidade social e participativa das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación dentro e fóra das súas redes sociais.

- Análise de estratexias de participación social das persoas xordas, xordocegas ou con dificultades de comunicación.

- Dinámicas de participación. Seminarios, talleres, congresos e foros.

- Creación e mantemento de redes sociais. Tecnoloxías da información e da comunicación na creación e no mantemento das redes sociais.

- Selección de técnicas comunicativas e de participación aplicables ás persoas xordas, ás xordocegas e a outros colectivos con dificultades de comunicación.

- Elaboración da documentación asociada ao proceso de participación. Memorias, informes, expedientes de prensa, notas informativas, conclusións etc.

- Aplicación das tecnoloxías para a comunicación, a información e a difusión en lingua de signos.

BC6. Realización de actividades de control e seguimento dos programas de sensibilización social e participación.

- Técnicas de control e seguimento aplicables ás accións de sensibilización social e participación.

- Elaboración de protocolos e instrumentos de control e retroalimentación.

- Formalización de rexistros.

- Determinación de indicadores de accesibilidade e participación.

- Índices de impacto.

- Mecanismos de retroalimentación da intervención.

1.5.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver as funcións de organización, intervención/execución e avaliación dos procesos de sensibilización e participación social das persoas xordas, das xordocegas e doutros colectivos con dificultades de comunicación, xa que permite coñecer as estratexias para realizar a análise dos niveis de participación e sensibilización social, desenvolver accións neste ámbito e realizar o seu seguimento.

A función de organización abrangue aspectos como:

- Detección de necesidades.
- Programación.
- Xestión ou coordinación da intervención.
- Elaboración de informes.

A función de intervención ou execución abrangue aspectos como:

- Recollida de información.
- Organización da actuación.

- Aplicación de estratexias de intervención.
- Control, seguimento e avaliación das actividades.
- Elaboración e formalización da documentación asociada.

A función de avaliación fai referencia á posta en práctica dos procedementos deseñados para o control e o seguimento da intervención no seu conxunto.

A función de xestión de calidade abrangue aspectos como a valoración do servizo e o control do proceso.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse no sector de servizos ás persoas (nos subsectores de apoio psicosocial e apoio á comunicación) e no sector de servizos á comunidade (nos subsectores de información, dinamización comunitaria e apoio á comunicación).

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), b), c), k), m), u) e v) do ciclo formativo, e as competencias a), b), c), k), m) e t).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Análise de documentos gráficos e audiovisuais sobre as comunidades xorda e xordocega.
- Visitas a institucións relacionadas coas persoas xordas e coas xordocegas.
- Traballo en equipo para:
 - Elaborar, desenvolver e avaliar accións de sensibilización cara ás persoas xordas, as xordocegas e outros colectivos con dificultades de comunicación.
 - Desenvolver materiais para campañas de sensibilización.
 - Realizar guías de asociacións e recursos.
- Uso de tecnoloxías da información e da comunicación para obter, xestionar e comunicar información.

– Toma de conciencia do valor da sensibilización social para a integración e a participación das persoas xordas e das xordocegas, e doutros colectivos con dificultades de comunicación.

1.6. Módulo profesional: Intervención socioeducativa con persoas xordocegas.

• Equivalencia en créditos ECTS: 10.

• Código: MP1113.

• Duración: 133 horas.

1.6.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

• RA1. Caracteriza a intervención comunicativa con persoas xordocegas, tendo en conta a relación dos seus principios metodolóxicos cos procesos cognitivos e os niveis de intervención.

– CA1.1. Descríbense os fundamentos metodolóxicos que conducen a intervención.

– CA1.2. Analízase o proceso de desenvolvemento cognitivo das persoas con xordocegueira conxénita.

– CA1.3. Determináronse os niveis de intervención con persoas con xordocegueira conxénita.

– CA1.4. Descríbiuse o proceso de aprendizaxe de persoas con xordocegueira conxénita.

– CA1.5. Analizáronse o valor comunicativo dos comportamentos e as técnicas máis adecuadas para a intervención.

– CA1.6. Detalláronse as principais repercusións da xordocegueira na adquisición e no mantemento da autonomía persoal.

– CA1.7. Analizáronse os procedementos e os medios de obtención de información para garantir a comunicación coa persoa xordocega.

– CA1.8. Describiuse a particularidade da adquisición de aprendizaxes en persoas con xordocegueira adquirida.

– CA1.9. Descríronse as implicacións psicosociais da xordocegueira adquirida.

• RA2. Organiza a intervención coas persoas xordocegas, tendo en conta a relación entre as súas características e as áreas de intervención establecidas no plan individualizado de atención.

– CA2.1. Analizáronse programas de atención a persoas xordocegas

– CA2.2. Analizouse o plan individualizado de atención e identificáronse os seus elementos.

– CA2.3. Argumentouse a importancia da coherencia entre a planificación das actividades e os obxectivos previstos na intervención.

– CA2.4. Valorouse a importancia de vincular o plan individualizado de atención co marco xeral do centro de traballo.

– CA2.5. Identificáronse as principais características da persoa xordocega, en relación coas áreas de intervención.

– CA2.6. Seleccionáronse as actividades prioritarias en función dos obxectivos programados.

– CA2.7. Identificáronse os recursos do centro e do contorno para mellorar a intervención.

– CA2.8. Identificouse a estrutura organizativa e funcional do equipo interdisciplinar, en relación coa coordinación co/coa mediador/ora.

• RA3. Pon en marcha programas de mediación comunicativa, adaptándoos aos ámbitos de intervención en centros coas persoas xordocegas.

– CA3.1. Aplicáronse estratexias e técnicas de intervención adaptados ao plan de desenvolvemento dos programas da atención temperá.

- CA3.2. Aplicáronse estratexias e técnicas de intervención adaptados ao plan de desenvolvemento dos programas de educación ordinaria e especial.
- CA3.3. Aplicáronse estratexias e técnicas de intervención adaptados ao ámbito sociolaboral.
- CA3.4. Aplicáronse estratexias e técnicas de intervención no ámbito residencial.
- CA3.5. Valoráronse os principais criterios para a elaboración e a adaptación de materiais en cada ámbito.
- CA3.6. Determinouse o valor do traballo en equipo interdisciplinar en distintos ámbitos de intervención.
- CA3.7. Valorouse a importancia de respectar na intervención o papel dos/das profesionais do equipo interdisciplinar, dentro da especificidade de cada ámbito.
- RA4. Pon en práctica programas de mediación comunicativa, adaptándoos ás características do contorno familiar e social das persoas xordocegas.
 - CA4.1. Identificáronse os aspectos que definen a relación comunicativa entre a persoa xordocega e as persoas do seu contorno.
 - CA4.2. Describiuse o papel do persoal coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa no desenvolvemento de programas nos ámbitos social e familiar.
 - CA4.3. Determináronse estratexias para facilitar a competencia comunicativa no ámbito familiar.
 - CA4.4. Consideráronse as competencias comunicativas da persoa xordocega a nivel oral e escrito, e a distancia.
 - CA4.5. Utilizáronse recursos e estratexias de mediación para paliar situacións de illamento no contorno social e familiar.
 - CA4.6. Identificáronse recursos do contorno que permitan a participación da persoa xordocega en actividades que fomenten a súa socialización.

– CA4.7. Aplicáronse pautas de mediación comunicativa na resolución de xestións básicas e para a organización e xestión da vivenda.

– CA4.8. Aplicáronse estratexias e técnicas de intervención no ámbito do lecer e o tempo libre.

– CA4.9. Argumentouse a necesidade de garantir os principios de neutralidade, obxectividade e respecto pola intimidade da unidade familiar.

• RA5. Realiza o seguimento da intervención comunicativa, cubrindo os documentos de rexistro establecidos.

– CA5.1. Establecéronse indicadores para a avaliación.

– CA5.2. Deseñáronse rexistros para o seguimento da intervención.

– CA5.3. Cubríronse rexistros para o seguimento da intervención.

– CA5.4. Seleccionáronse espazos e os tempos para levar a cabo os labores de avaliación do programa de mediación comunicativa.

– CA5.5. Realizáronse informes e memorias.

– CA5.6. Argumentouse a importancia de transmitir a información ao equipo interdisciplinar.

– CA5.7. Determináronse as vías de transmisión de información aos membros do equipo interdisciplinar.

– CA5.8. Valorouse a importancia de manter as canles de comunicación entre todos os axentes implicados no proceso de mediación.

1.6.2. Contidos básicos.

BC1. Caracterización da intervención comunicativa con persoas xordocegas.

• Análise dos principios metodolóxicos da intervención con persoas con xordocegueira.

• Procesos cognitivos en persoas con xordocegueira conxénita.

• Niveis de intervención. Interacción comunicativa. Desenvolvemento da comunicación. Linguaxe.

- Procesos de aprendizaxe.
- Valor comunicativo do comportamento da persoa xordocega.
- Programas de autonomía persoal en persoas con xordocegueira conxénita.
- Programas de autonomía persoal en persoas con xordocegueira adquirida.
- Implicacións da xordocegueira adquirida. Autonomía persoal e económica. Axuste á nova situación sensorial e emocional. Aprendizaxes adaptadas.

BC2. Organización da intervención con persoas xordocegas.

- Análise de programas de atención: elementos. Plan individualizado de atención no marco xeral do centro de traballo.

• Áreas de intervención. Desenvolvemento motor. Capacidades perceptivas. Cognición, comunicación e linguaxe. Educación. Autonomía persoal. Axuste á discapacidade. Habilidades laborais. Desenvolvemento social. Lecer e tempo libre. Plan de futuro. Tecnoloxías para a comunicación e o acceso á información.

- Deseño de actividades na intervención con persoas xordocegas.
- Elaboración e adaptación de materiais e recursos didácticos.
- Identificación de recursos para a intervención con persoas xordocegas.
- Equipo interdisciplinar.
- Papel do persoal coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa no equipo interdisciplinar.
- Coordinación entre profesionais.
- Valoración da importancia da coordinación entre profesionais.

BC3. Posta en práctica de programas de mediación comunicativa en centros coas persoas xordocegas.

- Estratexias e técnicas de intervención en atención temperá.

- Observación e desexo de actuar.
- Desenvolvemento social, emocional e cognitivo no bebé xordocego.
- Desenvolvemento e adaptación de materiais en atención temperá.
- Estratexias e técnicas de intervención en centros de educación ordinaria e especial.
- Estratexias e técnicas de intervención en institucións no ámbito sociolaboral.
- Estratexias e técnicas de intervención en institucións no ámbito residencial.
- Valoración do traballo en equipo en cada ámbito de intervención.
- Valoración do traballo do persoal coa titulación de técnico en Mediación Comunicativa dentro do equipo.

BC4. Posta en práctica de programas de mediación comunicativa no contorno familiar e social.

- Familia e xordoegueira.
- Relación comunicativa da persoa xordocega co seu contorno social.
- Papel do persoal coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa nos ámbitos social e familiar.
- Valoración do papel do/da mediador/ora como modelo comunicativo.
- Pautas para favorecer a competencia comunicativa no ámbito familiar.
- Pautas de mediación comunicativa para a organización e a xestión da vivenda.
- Pautas de mediación comunicativa na resolución de xestións básicas.
- Estratexias e técnicas de mediación comunicativa no ámbito de lecer e tempo libre.
- Boas prácticas na unidade familiar e social.

BC5. Realización do seguimento da intervención comunicativa.

- Indicadores para a avaliación.
- Deseño de rexistros.
- Formalización dos rexistros.
- Selección de espazos e tempos.
- Elaboración de informes e memorias.
- Transmisión da información ao equipo interdisciplinar.
- Canles de comunicación no seguimento do proceso de mediación.
- Valoración da importancia da obxectividade na avaliación.

1.6.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver as funcións de organización, intervención ou execución e avaliación, xa que permite coñecer os niveis e as áreas de intervención desde a mediación comunicativa, así como as pautas e os criterios metodolóxicos para a organización e o seguimento dos programas e das actividades que se vaian desenvolver.

A función de organización abrangue aspectos como:

- Identificación de necesidades.
- Programación.
- Xestión da intervención.
- Elaboración de informes.

A función de intervención ou execución abrangue aspectos como:

- Recollida de información.

- Organización da actuación.
- Aplicación de estratexias de intervención.
- Control, seguimento e avaliación das actividades.
- Elaboración e formalización da documentación asociada.

A función de avaliación fai referencia á posta en práctica dos procedementos deseñados para o control e o seguimento da intervención no seu conxunto.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse nos sectores de:

- Servizos ás persoas, nos subsectores de apoio asistencial, apoio á xestión doméstica e apoio psicosocial.
- Apoio á área ocupacional, nos subsectores de apoio no ámbito educativo, na área sociolaboral, á comunicación e na área de lecer e tempo libre.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), b), c), f), g), j), k), m), t) e u) do ciclo formativo, e as competencias a), b), c), e), f), g), j), k), m), s) e t).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Simulación da vivencia da discapacidade.
- Análise de documentos audiovisuais para identificar os niveis e as formas de comunicación de persoas xordocegas.
- Traballo en equipo para elaborar, desenvolver e avaliar accións de mediación comunicativa con persoas xordocegas en situacións simuladas ou reais.

1.7. Módulo profesional: Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas.

- Equivalencia en créditos ECTS: 10.
- Código: MP1114.
- Duración: 160 horas.

1.7.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Caracteriza o papel do/da mediador/ora en comunicación, identificando as súas funcións e competencias profesionais, e o seu ámbito de actuación.

- CA1.1. Determinouse o concepto de mediador/ora para a intervención con persoas con xordocegueira.

- CA1.2. Identificouse o tipo de mediación comunicativa, en relación coas necesidades da persoa xordocega.

- CA1.3. Analizáronse as funcións e os obxectivos da mediación comunicativa con esta poboación.

- CA1.4. Identificáronse os aspectos salientables do proceso de mediación e axustouse ás características dos persoas usuarias.

- CA1.5. Valoráronse as diferenzas conceptuais e de intervención entre o/a mediador/ora comunicativo/a, o/a intérprete de lingua de signos e o/a guía-intérprete de persoas con xordocegueira.

- CA1.6. Argumentouse a importancia do papel do/da mediador/ora na intervención con este colectivo.

- RA2. Caracteriza o colectivo de persoas con xordocegueira, en relación coas diferentes situacións sensoriais e o grupo de poboación.

- CA2.1. Identificáronse diversas concepcións de xordocegueira.

- CA2.2. Describíronse as principais causas de xordocegueira.

- CA2.3. Identificáronse as consecuencias de distintas situacións sensoriais, visuais e auditivas.

- CA2.4. Identificáronse as implicacións da xordocegueira no desenvolvemento global da persoa.

- CA2.5. Clasificáronse os tipos de xordocegueira segundo o momento e a orde de aparición.

– CA2.6. Clasifícanse os tipos de xordocegueira atendendo aos niveis de funcionamento das persoas xordocegas.

– CA2.7. Relacionáronse as características da intervención co momento de adquisición da xordocegueira.

– CA2.8. Valorouse a importancia da identificación das principais variables que inciden na xordocegueira.

• RA3. Pon en práctica situacións comunicativas e selecciona o sistema ou recurso de apoio á comunicación.

– CA3.1. Describíronse os sistemas de comunicación e os recursos de apoio á comunicación utilizados pola persoa xordocega.

– CA3.2. Describíronse as pautas específicas que caracterizan cada un dos sistemas.

– CA3.3. Seleccionouse o sistema idóneo para a persoa xordocega, atendendo ás súas características sensoriais e a outras particularidades.

– CA3.4. Valorouse a necesidade de consultarlle á persoa xordocega a elección do sistema en que se vaia realizar o intercambio comunicativo.

– CA3.5. Determinouse a secuencia de accións para o establecemento de situacións comunicativas.

– CA3.6. Analizouse o contorno en que se vaia realizar o intercambio comunicativo, favorecendo a contextualización.

• RA4. Realiza desprazamentos con persoas xordocegas, aplicando técnicas de guía-vidente e pautas de comunicación que garantan a seguridade da persoa usuaria.

– CA4.1. Analizáronse os programas de rehabilitación en materia de desprazamento para persoas xordocegas.

– CA4.2. Describíronse as técnicas de guía-vidente utilizadas coas persoas xordocegas para levar a cabo desprazamentos seguros por espazos interiores e exteriores de diversa complexidade.

- CA4.3. Analizáronse as adaptacións da técnica guía-vidente que se vaia realizar durante os momentos de intercambio comunicativo nos desprazamentos.
- CA4.4. Describíronse as pautas de comunicación con persoas con xordocegueira para a emisión e a recepción de mensaxes durante os desprazamentos.
- CA4.5. Identificáronse as adaptacións que se vaian realizar nos sistemas e nos recursos de apoio á comunicación para ser usados nos desprazamentos.
- CA4.6. Analizáronse as situacións de perigo durante os desprazamentos, aplicando as medidas adecuadas de seguridade.
- CA4.7. Argumentouse a necesidade de lle dar prioridade á seguridade por riba da comunicación durante os desprazamentos con persoas con xordocegueira.
- RA5. Utiliza axudas tiflotécnicas e tecnoloxías específicas de comunicación e acceso á información, tendo en conta a relación entre as súas características e as da persoa usuaria.
 - CA5.1. Identificáronse as axudas técnicas para persoas xordocegas.
 - CA5.2. Manexáronse os dispositivos tiflotécnicos e o software que permiten o acceso ao computador e á internet mediante a visión, mediante a audición e mediante o tacto.
 - CA5.3. Valorouse a accesibilidade, a utilidade e a aplicabilidade das aplicacións informáticas e os recursos para a comunicación por parte das persoas xordocegas.
 - CA5.4. Manexáronse os dispositivos tiflotécnicos e o software que permiten o acceso por parte das persoas xordocegas á información impresa.
 - CA5.5. Utilizáronse os dispositivos tiflotécnicos específicos que lles permiten ás persoas xordocegas o acceso á información en soporte dixital e o seu tratamento.
 - CA5.6. Usáronse os dispositivos tiflotécnicos que permiten o acceso das persoas xordocegas á telefonía móbil, en relación cos accesos auditivo, visual e táctil.
 - CA5.7. Manexáronse dispositivos tiflotécnicos e recursos de axuda para acceder á comunicación presencial.

1.7.2. Contidos básicos.

BC1. Caracterización do papel do/da mediador/ora na comunicación.

- Definición de mediador/ora comunicativo/a para persoas xordocegas.
- Análise do proceso de mediación.
- Obxectivos da mediación comunicativa.
- Tipos de mediación comunicativa: xeral, social e educativa.
- Competencias profesionais do persoal coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.
- Diferenzas entre as figuras profesionais que interveñen coas persoas con xordocegueira: mediador/ora e guía-intérprete.
- Valoración da mediación comunicativa na intervención con persoas xordocegas.

BC2. Caracterización do colectivo de persoas con xordocegueira.

- Xordocegueira.
- Etioloxías máis frecuentes da xordocegueira.
- Identificación das principais patoloxías e alteracións visuais e auditivas causantes da xordocegueira. Deficiencias engadidas. Consecuencias.
- Xordocegueira conxénita: causas e características xerais.
- Xordocegueira adquirida. Orde de aparición. Persoas xordocegas con deficiencia auditiva conxénita e perda de visión adquirida. Persoas xordocegas con deficiencia visual conxénita e perda de audición adquirida. Persoas nadas sen deficiencias visuais nin auditivas e que sofren perda de visión e audición ao longo da súa vida.
- Momento de aparición da xordocegueira: na nenez, na adolescencia, na etapa adulta e na terceira idade.
- Análise dos niveis de funcionamento das persoas xordocegas: baixo, medio e alto.

- Aspectos diferenciais da intervención entre xordocegueira conxénita e xordocegueira adquirida.

BC3. Posta en práctica de situacións comunicativas.

- Heteroxeneidade dos sistemas de comunicación alfabéticos e non alfabéticos usados polas persoas xordocegas.

- Características de cada sistema e/ou recurso de comunicación para as persoas xordocegas.

- Criterios de elección do sistema ou recurso á comunicación para persoas xordocegas.

- Pautas para o establecemento da comunicación con persoas xordocegas.

- Valoración do contexto nos intercambios comunicativos.

BC4. Realización de desprazamentos con persoas con xordocegueira.

- Programas de rehabilitación en materia de desprazamentos para persoas xordocegas.

- Técnicas de guía-vidente nos desprazamentos.

- Técnicas no desprazamento de maneira independente.

- Orientacións para situacións da vida diaria.

- Adaptacións da técnica de guía-vidente durante a comunicación nos desprazamentos: pautas comunicativas. Canles de recepción auditiva, de recepción visual e de recepción táctil.

- Seguridade nos desprazamentos. Diferenciación de situacións de risco e posta en contacto a través do tacto.

BC5. Utilización de axudas tiflotécnicas e tecnoloxías específicas de comunicación e acceso á información.

- Definición de axuda técnica.

- Uso dos magnificadores de pantalla.

- Uso dos lectores de pantalla: características xerais. Acceso por síntese de voz e por liña braille.
- Uso de aplicacións informáticas.
- Acceso á información impresa. Teléfonos de texto, fax e teléfonos móbiles.
- Dispositivos autónomos tiflotécnicos para o tratamento da información. Anotadores electrónicos de voz e/ou braille: características e funcionalidade. Modelos. Dispositivos para a reprodución de libros en formato sonoro (Daisy). Sistemas de audiodescrición. Impresoras. Software tiflotécnico específico.
- Dispositivos e software tiflotécnico para o acceso á telefonía móbil. Lectores de pantalla. Acceso por braille.
- Utilización de comunicadores.
- Valoración da importancia das axudas tiflotécnicas e as tecnoloxías para a vida cotiá das persoas xordocegas.

1.7.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver a función de intervención ou execución na mediación comunicativa co colectivo de persoas xordocegas, xa que permite adquirir coñecementos sobre as funcións específicas do persoal coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa, as características e as necesidades deste colectivo, os recursos de apoio á comunicación, as técnicas de guía-vidente e as axudas tiflotécnicas e tecnolóxicas específicas de comunicación e acceso á información.

A función de intervención/execución abrangue aspectos como a recollida de información e a organización da actuación.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse no sector de servizos ás persoas, no subsector de apoio á comunicación.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais b), c), f), i), j), l) e u) do ciclo formativo, e as competencias b), c), f), i), j), l) e v).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

– Análise de documentos audiovisuais para caracterizar as necesidades comunicativas de persoas xordocegas.

– Selección e adaptación de recursos de apoio á comunicación.

– Realización en situacións reais ou simuladas de desprazamentos, aplicando técnicas de guía-vidente.

– Utilización de axudas tiflotécnicas e tecnoloxías específicas de comunicación e acceso á información.

1.8. Módulo profesional: Lingua de signos.

• Equivalencia en créditos ECTS: 10.

• Código: MP1115.

• Duración: 240 horas.

1.8.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

• RA1. Recoñece información cotiá contida en discursos signados claros e sinxelos, identificando o contido global da mensaxe.

– CA1.1. Identifícanse expresións cotiás de uso moi frecuente.

– CA1.2. Identifícanse frases sinxelas destinadas a satisfacer necesidades de tipo inmediato.

– CA1.3. Captouse a idea principal da mensaxe en lingua de signos española.

– CA1.4. Identifícase a información contida nunha mensaxe signada.

– CA1.5. Extraéronse as ideas principais dunha mensaxe emitida en lingua de signos española.

– CA1.6. Identifícase o fío argumental dunha situación comunicativa signada.

- CA1.7. Identificouse o vocabulario básico que aparece nunha secuencia vista.
- RA2. Emite mensaxes sinxelas en lingua de signos española e identifica o vocabulario e as expresións relativos a situacións da vida cotiá.
 - CA2.1. Identificouse con precisión o vocabulario utilizado en diversos contextos da vida cotiá.
 - CA2.2. Emitiuse información de carácter persoal relativa á súa persoa, á familia, á rúa, ao barrio e á cidade.
 - CA2.3. Extraeuse a información máis salientable dunha mensaxe emitida en lingua de signos española.
 - CA2.4. Emitíronse ordes sinxelas coas expresións e co vocabulario adecuados á mensaxe.
 - CA2.5. Identificáronse estruturas sinxelas para solicitar información ou facer preguntas en lingua de signos española.
 - CA2.6. Comprendéronse frases e expresións de uso frecuente relacionadas con áreas de experiencia especialmente relevantes para a persoa usuaria.
- RA3. Traslada mensaxes sinxelas, claras e ben estruturadas en lingua de signos española, relacionando o propósito da mensaxe coas estruturas lingüísticas adquiridas.
 - CA3.1. Estableceuse a comunicación utilizando fórmulas sinxelas, nexos e estratexias de interacción.
 - CA3.2. Utilizáronse correctamente estruturas lingüísticas básicas.
 - CA3.3. Describíronse con relativa fluidez situacións da vida cotiá.
 - CA3.4. Realizáronse presentacións breves e claras de si mesmo/a e doutras persoas, utilizando os protocolos correspondentes.
 - CA3.5. Transmítiuse información persoal básica sobre o domicilio, as pertenzas, o lecer, os gustos, as afeccións e as persoas coñecidas.

- CA3.6. Respondeuse a preguntas breves.
- CA3.7. Intercambiouse con certa fluidez información básica, utilizando frases de estrutura sinxela.
- CA3.8. Expresáronse opinións e peticións sinxelas, aplicando a lingua de signos española contextualizada a contornos coñecidos.
- RA4. Aplica a lingua de signos española para expresar opinións ou peticións sinxelas, e contextualízalas a ámbitos coñecidos.
- CA4.1. Definíronse os trazos máis significativos dos costumes persoais en lingua de signos española.
- CA4.2. Solicitouse información en lingua de signos española sobre datos persoais, domicilio, traballo, lecer etc.
- CA4.3. Identificáronse estruturas básicas propias da lingua de signos española en diferentes contextos comunicativos.
- CA4.4. Comunicouse en lingua de signos española para describir tarefas simples e cotiás coñecidas.
- CA4.5. Describíronse en termos sinxelos aspectos do pasado, do contorno e de cuestións relacionadas coas súas necesidades inmediatas.
- CA4.6. Recoñecéronse o vocabulario e as estratexias comunicativas das persoas usuarias da lingua de signos española.
- RA5. Conversa en lingua de signos española de xeito espontáneo e comunícase con fluidez sobre temas cotiás, utilizando marcadores temporais para narrar accións no pasado e no futuro.
- CA5.1. Transmitíronse mensaxes en lingua de signos española sobre temas cotiás, intereses persoais e situacións ou temas menos comúns ou coñecidos, narrando accións concluídas e inconclusas do pasado, do presente ou do futuro.
- CA5.2. Fíxose fronte a situacións de comunicación variadas con relativa fluidez.

– CA5.3. Expresáronse opinións persoais, sentimentos e reaccións en lingua de signos española.

– CA5.4. Intercambiouse, verificouse e confirmouse información en lingua de signos española.

– CA5.5. Expresouse o que se pensa sobre un tema abstracto ou cultural en lingua de signos española.

– CA5.6. Realizáronse entrevistas en lingua de signos española.

1.8.2. Contidos básicos.

BC1. Recoñecemento da información cotiá contida en discursos signados claros e sinxelos.

- Pautas para establecer a comunicación.
- Habilidades de expresión corporal, facial e de uso do espazo.
- Habilidades de discriminación e memoria visual.
- Uso do espazo como recurso expresivo e gramatical.
- O espazo como recurso expresivo.
- Coordinación e axilidade motriz.
- Saúdos, despedidas e presentación formal e informal: deletreo; aceno; presentación doutras persoas.
- Números.
- Meses do ano.
- Data e lugar de nacemento.
- Solicitud de permiso e desculpas de maneira sinxela.
- Enderezos.

- Petición de repetición.

BC2. Emisión de mensaxes sinxelas en lingua de signos española.

- Ampliación de identificación persoal: familia; traxectoria escolar e laboral.
- Descrición de persoas.
- Descrición de lugares: casa, rúa, barrio e cidade.
- Descrición e identificación de obxectos.
- Elementos suprasegmentais e expresión corporal.
- Localización de persoas, obxectos e lugares.
- Petición e oferta de información espacial.
- Uso do espazo topográfico e sintáctico.
- Petición e oferta de instrucións sobre lugares e enderezos.
- Petición de permiso, concesión e denegación.
- Rexeitamento e aceptación dunha proposta, dun ofrecemento ou dunha invitación.
- Resposta firme a unha orde, a unha petición ou a un rogo.

BC3. Translación de mensaxes sinxelas, claras e ben estruturadas en lingua de signos española.

- Expresión de sentimentos, opinións, desexos, gustos e preferencias.
- Elementos suprasegmentais (expresión facial).
- Petición e oferta de opinións.
- Desculpas.
- Petición e concesión de permiso.

- Orden, consello, recomendación e prohibición.
- Expresión de accións habituais: horarios e datas.
- Estruturación, construción e interpretación do discurso.
- Propostas, suxestións, advertencias e consellos.
- Ofrecemento propio para facer algo.
- Intercambios de información persoal.
- Lecer: gustos, afeccións, deportes, hábitos, actividades e funcións.
- Familia.
- Relacións.
- Peticións e ofertas información e axuda.

BC4. Aplicación da lingua de signos española para expresar opinións e peticións sinxelas.

- O contorno e o fogar.
- Descrición dunha acción que se realiza durante un certo tempo.
- Planificación e expresión de plans, proxectos e experiencias persoais relacionadas con información de carácter persoal, traballo e lecer. Negociación dun acordo.
- Expresión de obrigacións.
- Secuencia de accións no espazo sintáctico e topográfico.
- Consellos e suxestións: aceptación e rexeitamento.
- Accións habituais e non habituais.
- Ordes ou instrucións.

BC5. Conversa en lingua de signos española de xeito espontáneo.

- Narracións de accións no pasado e no futuro. Marcadores temporais de pasado, futuro e futuro indeterminado, e de inicio e finalización de accións no pasado e no futuro. Uso do espazo como regulador do tempo.

- Narración da primeira vez que sucedeu algo. Expresión da diferenza de tempo entre varias accións.

- Narración nun período de tempo terminado e non terminado. Expresións que indican o inicio e a fin das accións. Realización de promesas, xustificacións, conxecturas e predicións, invitacións e ofertas. Narración de algo sen precisar.

- Referencia ao futuro desde o pasado e viceversa.

1.8.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver a función de intervención ou execución, xa que permite adquirir unha comprensión e unha expresión básicas en lingua de signos española.

A función de intervención ou execución abrangue aspectos como:

- Recollida de información.
- Organización da actuación.
- Aplicación de estratexias de intervención.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse no sector de servizos ás persoas, no subsector de apoio á comunicación.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais d), e), f), h), r) e u) do ciclo formativo, e as competencias d), e), f), h), r) e v).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Producción en lingua de signos española de mensaxes sinxelas.

- Comprensión de mensaxes sinxelas emitidas en lingua de signos española.
- Mantemento de pequenas conversas en lingua de signos española.
- Gravación e visión das actuacións individuais para a súa análise individual e en grupo.

1.9. Módulo profesional: Ámbitos de aplicación da lingua de signos.

- Equivalencia en créditos ECTS: 10.

- Código: MP1116.

- Duración: 175 horas.

1.9.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Identifica a información contida en discursos signados, en relación coa vida social, profesional ou académica.

- CA1.1. Identificouse a idea principal da mensaxe.

- CA1.2. Extraeuse información de discursos signados relacionada coa vida social, profesional ou académica.

- CA1.3. Identificáronse os puntos de vista e as actitudes do/da falante.

- CA1.4. Identificáronse as ideas principais de declaracións e mensaxes sobre temas concretos e abstractos.

- CA1.5. Comprendéronse con detalle as instrucións dadas en lingua de signos española.

- CA1.6. Recoñecéronse estilos do discurso signado.

- CA1.7. Identificáronse os rexistros utilizados para a emisión da mensaxe.

- CA1.8. Tomouse conciencia da importancia de comprender globalmente unha mensaxe, sen necesidade de entender todos os seus elementos.

• RA2. Comprende mensaxes en lingua de signos española, identificando o vocabulario específico de situacións de lecer, traballo, viaxes etc.

– CA2.1. Seguíronse indicacións detalladas en lingua de signos española.

– CA2.2. Extraéronse as ideas principais en discursos cotiáns que teñen lugar en distintas situacións.

– CA2.3. Colaborouse en charlas sobre temas cotiáns, confirmando a súa comprensión e invitando as demais persoas a participar.

– CA2.4. Repetiuse parte do que se signou para confirmar a comprensión mutua.

– CA2.5. Identificáronse as intencións comunicativas dun discurso dado.

– CA2.6. Comprenderonse as ideas principais dun discurso lingüisticamente complexo que trate sobre temas concretos e abstractos.

– CA2.7. Seguíronse indicacións detalladas en lingua de signos española.

– CA2.8. Tomouse parte en discusións que supoñen un intercambio de información sobre feitos concretos ou nas que se dean instrucións ou solucións a problemas concretos.

• RA3. Expresa mensaxes claras e ben estruturadas en lingua de signos española, analizando o contido da situación e adaptándose ao rexistro lingüístico da persoa interlocutora.

– CA3.1. Comunicouse espontaneamente, adoptando un nivel de formalidade adecuado ás circunstancias.

– CA3.2. Expresouse en lingua de signos española con fluidez, precisión e eficacia sobre unha ampla serie de temas xerais, académicos, profesionais ou de lecer, marcando con claridade a relación entre as ideas.

– CA3.3. Realizáronse presentacións claras e detalladas sobre unha ampla serie de asuntos, utilizando correctamente a terminoloxía.

– CA3.4. Expresáronse e defendéronse puntos de vista con claridade, e proporcionáronse explicacións e argumentos detallados.

- CA3.5. Expresouse sobre temas abstractos e culturais como películas, libros, música, sentimentos, etc.
- CA3.6. Expresáronse crenzas, opinións, acordos e desacordos en lingua de signos española.
- CA3.7. Signáronse textos claros e ben estruturados adaptando o nivel ás circunstancias.
- CA3.8. Utilizouse con flexibilidade unha grande diversidade de elementos lingüísticos sinxelos da lingua de signos española para expresar o que se quere.
- CA3.9. Adaptáronse as estratexias de comunicación aos cambios de dirección, estilo e énfase que se producen normalmente na conversa.
- RA4. Utiliza a lingua de signos española para argumentar e describir experiencias e acontecementos cotiáns, con selección dos recursos gramaticais.
 - CA4.1. Realizáronse descrições claras e detalladas.
 - CA4.2. Realizáronse narracións (historias, libros, películas etc.) en lingua de signos española, utilizando os recursos gramaticais indicados.
 - CA4.3. Destacáronse as vantaxes e as desvantaxes de distintos puntos de vista de temas xerais, utilizando estruturas complexas.
 - CA4.4. Desenvolvéronse argumentos en lingua de signos española, utilizando un repertorio lingüístico amplo.
 - CA4.5. Describíronse experiencias, feitos, soños e ambicións, ligando frases de forma sinxela.
 - CA4.6. Expresáronse e defendéronse con claridade puntos de vista en lingua de signos española, proporcionando explicacións e argumentos adecuados.
 - CA4.7. Describiuse a forma de realizar algo en lingua de signos española, dando instrucións detalladas.

– CA4.8. Adaptáronse o contido e a expresión signada á situación da persoa interlocutora.

• RA5. Emprega a lingua de signos española para expresar e comprender discursos nunha ampla gama de temas xerais, con selección do vocabulario e utilizando expresións complexas.

– CA5.1. Utilízouse vocabulario relativamente amplo para se expresar de formas variadas sobre asuntos xerais ou da súa propia especialidade.

– CA5.2. Comunicouse espontaneamente coa corrección gramatical e o grao de formalidade adecuado ás circunstancias.

– CA5.3. Seguíronse discursos claramente articulados dunha conversa, comprendendo con detalle o expresado, mesmo nun ambiente con interferencias visuais.

– CA5.4. Transmitíronse diversos graos de emoción, resaltando o salientable para o/a falante nun acontecemento ou nunha experiencia.

– CA5.5. Tomouse parte activa nunha conversa de certa duración sobre a maioría de temas de interese xeral.

– CA5.6. Seguíronse conversas en lingua de signos española sobre temas relacionados coa súa especialidade, comprendendo con detalle as ideas destacadas pola persoa interlocutora.

– CA5.7. Tomouse a vez de palabra adecuadamente utilizando diversos discursos para iniciar, manter e rematar conversas con naturalidade.

– CA5.8. Expresáronse opinións para avaliar as proposicións doutras persoas, respondeuse, e realizáronse e defendéronse hipóteses.

– CA5.9. Realizáronse descrições claras e detalladas sobre como facer algo en concreto, proporcionando instrucións detalladas.

– CA5.10. Sintetizáronse información e argumentos provenientes de fontes diferentes (exposición, entrevista, documental etc.), resumindo e respondendo a preguntas complementarias que requiran detalles.

1.9.2. Contidos básicos.

BC1. Identificación da información contida en discursos signados.

- Control da comunicación. Expresión e provocación de curiosidade.
- Terminoloxía específica dos ámbitos social, profesional e educativo.
- Repetición, preguntas, dúbidas e resumos.
- Expresións en lingua de signos española: curiosidade ou sorpresa; indicación de diferenza en tempos pasados.
- Instrucións, consellos, recomendacións e solucións.
- Permisos, ordes, ofertas, desacordo e cortesía.
- Discurso en lingua de signos española: tipos.

BC2. Comprensión de mensaxes en lingua de signos española.

- Descrición de posturas corporais. Descritores ou clasificadores.
- Accións pasadas. Expresión de desexos e probabilidade no pasado e no futuro.
- Expresións faciais para indicar diferenza de tempos pasados.
- Expresións de preocupación, estrañeza, probabilidade, reaccións ante un desexo, lamento, accións tranquilizadoras, negación e afirmación con decisión.
- Marcadores de probabilidade e usos do participio pasado.
- Existencia de alguén ou de algo.

BC3. Expresión de mensaxes en lingua de signos española claras e ben estruturadas.

- Descrición e definición.
- Argumentación: organizadores do discurso, descritores e clasificadores.

- Organización e argumentación.
- Identificación de obxectos, lugares e persoas. Información secundaria.
- Petición de información sobre algo ou alguén.
- Descrición de elementos da natureza.
- Valoracións e opinións. Realización de accións que destaquen ou dean importancia a algo.
- Relación de dous momentos no tempo.
- Futuro.
- Nexos temporais e espazo baseado en liñas temporais.

BC4. Utilización da lingua de signos española para argumentar e describir experiencias e acontecementos cotiáns.

- Actos da fala. Explicacións e desculpas: expresión de resignación, lamento, tranquilidade e consolo a alguén.
- Marcadores discursivos.
- Uso do espazo. Conmutación referencial.
- Xustificación dunha opinión que negue outra anterior.
- Expresión de consecuencia e finalidade: conectores de argumentación.
- Consellos e recomendacións.
- Expresión e ofertas de axuda. Petición de desculpas.
- Rexeitamento dunha invitación ou dun ofrecemento.
- Oferta de axuda, dun servizo ou dunha idea. Felicitación.

BC5. Emprego da lingua de signos española para expresar e comprender discursos.

- Expresión de xuízos e valores, sentimentos e preferencias.
- Opinións a favor ou en contra dunha idea.
- Expresión de queixas e lamentacións, consellos e recomendacións.
- Oracións subordinadas causais (presente, pasado e futuro) con espazo sintáctico e topográfico.
- Expresións de duración determinadas polo rexeitamento e verbos relacionados.
- Compoñentes non manuais da lingua de signos española.
- Descritores corporais marcados no espazo ou no corpo. Uso semántico e pragmático.
- Conxuncións coordinantes adversativas.
- Xustificación e argumentación dunha opinión.
- Quendas na conversa.
- Propostas de solucións a problemas. Aceptación ou rexeitamento de propostas.
- Expresións de probabilidade e hipótese.
- Proxectos.
- Uso do espazo sintáctico: estilo directo e indirecto.
- Explicación das causas e as consecuencias de algo. Desculpas e excusas.
- Síntese e resumo. Expresión de algo con outras palabras e extracción de conclusións.

1.9.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver a función de intervención ou execución, xa que permite adquirir unha comprensión e unha expresión avanzadas en lingua de signos española.

A función de intervención/execución abrangue aspectos como:

- Recollida de información.
- Organización da actuación.
- Aplicación de estratexias de intervención.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse no sector de servizos ás persoas, no subsector de apoio á comunicación.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais d), e), f), h), s) e u) do ciclo formativo, e as competencias d), e), f), h), r) e t).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Elaboración de mensaxes complexas en lingua de signos española.
- Comprensión de mensaxes complexos emitidos en lingua de signos española.
- Mantemento de conversas en lingua de signos española sobre unha ampla gama de temas xerais.
- Gravación e visión das realización individuais ou conversas en lingua de signos, para a súa análise individual e en grupo.

1.10. Módulo profesional: Intervención con persoas con dificultades de comunicación.

- Equivalencia en créditos ECTS: 5.
- Código: MP1117.
- Duración: 87 horas.

1.10.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Caracteriza a intervención e determina os principios comunicativos que a sustentan.
- CA1.1. Analizáronse os ámbitos da intervención en mediación comunicativa.

- CA1.2. Describíronse as funcións das persoas coa titulación de técnico superior no contexto da mediación comunicativa.
- CA1.3. Definiuse o concepto de comunicación e linguaxe.
- CA1.4. Definiuse o concepto de fala.
- CA1.5. Definiuse o concepto de interacción recíproca.
- CA1.6. Analizáronse as dificultades de interacción social.
- CA1.7. Identificáronse os principais trastornos que afectan a comunicación en linguaxe, voz e fala.
- CA1.8. Analizáronse as formas de interacción e as condicións máis favorables para que a comunicación se estableza.
- RA2. Caracteriza o contexto de intervención e analiza os recursos dispoñibles en relación cos colectivos e co marco legal.
 - CA2.1. Identificouse o marco legal da intervención.
 - CA2.2. Identificáronse as institucións que xestionan ou prestan servizos a persoas con dificultades de comunicación.
 - CA2.3. Describiuse a heteroxeneidade da poboación con discapacidade en comunicación, e dos sistemas e os recursos de apoio á comunicación que dela se derivan.
 - CA2.4. Identificáronse as principais características das persoas con dificultades no desenvolvemento da linguaxe.
 - CA2.5. Analizouse a influencia do contorno como facilitador ou inhibidor da comunicación.
 - CA2.6. Seleccionouse o sistema ou recurso de apoio á comunicación en función das características da persoa usuaria.
 - CA2.7. Analizouse a incidencia dos problemas de comunicación nas persoas con discapacidade.

– CA2.8. Descríbense os principios éticos e deontolóxicos do persoal coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.

• RA3. Desenvolve programas de mediación comunicativa para persoas con dificultades de comunicación e interacción social, e selecciona o sistema de comunicación e as estratexias de intervención.

– CA3.1. Descríbense as características cognitivas, comunicativas e lingüísticas das persoas con trastorno do espectro autista (TEA) e trastorno específico da linguaxe (TEL).

– CA3.2. Planifícase a intervención para a adquisición das funcións comunicativas básicas.

– CA3.3. Organizouse a intervención seguindo as estratexias básicas para favorecer a comunicación, a linguaxe e a relación social.

– CA3.4. Analízase a importancia da anticipación e da estruturación mediante a introdución de apoios visuais.

– CA3.5. Identifícanse as principais modalidades comunicativas na intervención temperá con persoas con TEA e TEL.

– CA3.6. Descríbense as características e as funcións dos principais sistemas utilizados con persoas con TEA e TEL.

– CA3.7. Seleccionouse o sistema máis apropiado en función das competencias da persoa usuaria con TEL.

– CA3.8. Interiorizáronse as actitudes necesarias para a intervención con persoas con TEA e TEL.

• RA4. Desenvolve programas de mediación comunicativa para persoas con trastornos de linguaxe e da fala, e selecciona o sistema de comunicación e as estratexias de intervención.

– CA4.1. Descríbense as características das persoas con trastornos de linguaxe e da fala.

- CA4.2. Planificouse a intervención para a adquisición e a comprensión das funcións comunicativas básicas.
- CA4.3. Organizouse a intervención seguindo as estratexias básicas para favorecer a comunicación, a linguaxe e a fala.
- CA4.4. Analizouse a importancia da anticipación e da estruturación mediante a introdución de apoios visuais, manuais e técnicos.
- CA4.5. Identificáronse as principais modalidades comunicativas na intervención temperá con persoas con trastornos da linguaxe e da fala.
- CA4.6. Describíronse as características e as funcións dos principais sistemas utilizados con persoas con trastornos da linguaxe e da fala.
- CA4.7. Seleccionouse o sistema máis apropiado en función das competencias e as necesidades da persoa usuaria.
- CA4.8. Interiorizáronse as actitudes necesarias para a intervención con persoas con trastornos da linguaxe e da fala.
- RA5. Realiza actividades de control e seguimento da intervención, retroalimentando a propia actividade e a do equipo interdisciplinar.
- CA5.1. Describíronse modelos, técnicas e instrumentos de avaliación do cumprimento dos obxectivos da intervención con persoas con dificultades de comunicación.
- CA5.2. Identificáronse os sistemas de avaliación do correcto funcionamento das axudas utilizadas por persoas con deficiencia auditiva.
- CA5.3. Valorouse a importancia de transmitir necesidades de adaptación dos recursos ao equipo interdisciplinar.
- CA5.4. Elaboráronse instrumentos propios de rexistro de competencias comunicativas en función das características e do momento da intervención coa persoa usuaria.
- CA5.5. Identificáronse cambios nas necesidades das persoas usuarias que puideran propiciar unha nova situación comunicativa.

– CA5.6. Valorouse a importancia de realizar rexistros periódicos como medio de avaliación da competencia comunicativa.

– CA5.7. Empregáronse as tecnoloxías da información e da comunicación para a elaboración e a presentación de informes de avaliación e de memorias.

– CA5.8. Analizouse a importancia de transmitir a información ao equipo multidisciplinar.

1.10.2. Contidos básicos.

BC1. Caracterización da intervención.

- Análise dos ámbitos de intervención: familia, centro educativo, servizos sociais, asociacións, servizos para a inserción laboral, centros de traballo, servizos sanitarios e lugares para as xestións administrativas.

- Funcións das persoas coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa no equipo interdisciplinar.

- Proceso de comunicación.

- Elementos da comunicación.

- Mecanismos da adquisición da linguaxe: fonético, semántico, morfosintáctico e pragmático.

- Dificultades na adquisición e na produción da linguaxe.

- Alteracións da función simbólica e da capacidade social relacionadas coa linguaxe.

- Elementos facilitadores da comunicación.

BC2. Caracterización do contexto de intervención.

- Marco lexislativo.

- Identificación das institucións relacionadas co colectivo de intervención: educación, servizos sociais, emprego, sanidade e Administración.

- Análise das variables que determinan a heteroxeneidade da poboación con dificultades de comunicación. Etioloxía. Evolución. Carácter único ou múltiple da discapacidade. Factores ambientais.

- Persoas con dificultades de comunicación e de interacción social: trastornos do espectro autista.

- Persoas con trastornos de desenvolvemento da linguaxe. Trastornos secundarios á discapacidade intelectual. Trastornos específicos da linguaxe.

- Persoas con dificultades de acceso á linguaxe oral.

- Persoas con dificultades adquiridas de linguaxe.

- Sistemas ou recursos de apoio á comunicación: criterios de selección.

- Incidencia dos problemas de comunicación na poboación con discapacidade. Estatísticas.

- Papel do contorno na comunicación.

- Principios éticos e deontolóxicos do persoal coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.

BC3. Desenvolvemento de programas de mediación comunicativa para persoas con dificultades de comunicación e interacción social.

- Análise das relacións sociais nos trastornos do espectro autista (TEA) e nos trastornos específicos da linguaxe (TEL).

- Funcións comunicativas básicas.

- Estratexias xerais de intervención en comunicación e linguaxe nos TEA e TEL. Aprendizaxe sen erro, significativa e en contornos naturais. Funcionalidade. Xeneralización. Rutinas como modos de aprendizaxe.

- Anticipación e estruturación mediante apoios visuais. Estrutura física. Axendas visuais. Características básicas e criterios de uso dos apoios visuais.

- Modalidades comunicativas en intervención temperá. Uso comunicativo da ollada. Acenos naturais. Acenos de sinalar.

- Principais sistemas de comunicación utilizados polas persoas con problemas de comunicación e interacción social.

- Criterios de selección dun sistema ou outro, en función das características das persoas con TEL.

- Actitudes correctas na intervención con persoas con TEL.

BC4. Desenvolvemento de programas de mediación comunicativa para persoas con trastornos de linguaxe e da fala.

- Características das persoas con trastornos da linguaxe e da fala. Discapacidade sensorial. Discapacidade intelectual. Afectacións neurolóxicas. Afectacións motrices.

- Análise dos sinais comunicativos mínimos.

- Estratexias específicas de intervención en función dos niveis de linguaxe e fala. Accesibilidade comunicativa. Adaptacións comunicativas.

- Medios de apoio á comunicación oral. Lectura labial. Axendas visuais. Subtitulación.

- Modalidades comunicativas en intervención temperá. Uso comunicativo do choro, do sorriso, da ollada e dos acenos. Acenos naturais e aprendidos. Xogo simbólico.

- Criterios de selección do sistema de apoio para as persoas con trastornos da comunicación e da fala.

- Actitudes correctas na intervención con persoas con trastornos da linguaxe e da fala.

BC5. Realización de actividades de control e seguimento da intervención.

- Elaboración de follas de rexistro. Rexistro de funcións comunicativas. Rexistro de vocabulario comprensivo e expresivo.

- Rexistro de contextos comunicativos: familiar, escolar, de lecer e tempo libre, e laboral.

- Comprobación do funcionamento das axudas técnicas persoais: implante coclear e prótese auditiva.
- Comprobación do funcionamento das axudas técnicas colectivas: frecuencia modulada, bucle magnético e sinais visuais electrónicos.
- Identificación de necesidades de adaptación dos recursos.
- Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para a elaboración de memorias e informes.
- Importancia da transmisión da información ao equipo multidisciplinar na intervención con persoas con dificultades de comunicación.

1.10.3. Orientacións pedagóxicas,

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver as funcións de organización, intervención ou execución e avaliación, xa que permite coñecer as características das persoas con dificultades de comunicación, na linguaxe e na fala, así como as pautas e os criterios metodolóxicos para a organización e o seguimento dos programas e as actividades que se vaian desenvolver.

A función de organización abrangue aspectos como:

- Detección de necesidades.
- Programación.
- Xestión ou coordinación da intervención.
- Elaboración de informes.

A función de intervención ou execución abrangue aspectos como:

- Recollida de información.
- Organización da actuación.
- Aplicación de estratexias de intervención.

- Control, seguimento e avaliación das actividades.
- Elaboración e formalización da documentación asociada.

A función de avaliación fai referencia á posta en práctica dos procedementos deseñados para o control e o seguimento da intervención no seu conxunto.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse no sector de servizos ás persoas, no subsector de apoio á comunicación.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), b), e), f), g), j), k), l), m), u) e v) do ciclo formativo, e as competencias a), b), e), f), g), j), k), l), m) e v).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Análise de documentos audiovisuais para identificar os niveis e as formas de comunicación de persoas con dificultades de comunicación e interacción social, e persoas con trastornos de linguaxe e fala.
- Traballo en equipo para elaborar, desenvolver e avaliar accións de mediación comunicativa con persoas con dificultades de comunicación e interacción social, e persoas con trastornos de linguaxe e fala.

1.11. Módulo profesional: Técnicas de intervención comunicativa.

- Equivalencia en créditos ECTS: 9.
- Código: MP1118.
- Duración: 160 horas.

1.11.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

• RA1. Intervén en situacións de mediación comunicativa con respecto aos dereitos das persoas usuarias, caracterizando as normas profesionais, os principios e os fundamentos da mediación comunicativa.

– CA1.1. Describíronse os principios teóricos dos procesos de mediación con persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva.

– CA1.2. Descríbense as normas profesionais referentes á presentación e ás actitudes do persoal coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.

– CA1.3. Descríbense as relacións profesionais respecto ao trato coa persoa usuaria.

– CA1.4. Valoráronse os mecanismos e as habilidades de mediación comunicativa con persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva necesarios para aplicar as normas e os principios referidos ao desenvolvemento do proceso mediador.

– CA1.5. Seleccionáronse, ante diversas situacións de comunicación, as modalidades, os tipos e os instrumentos máis adecuados para a mediación con persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva.

– CA1.6. Descríbiuse o perfil do/a mediador/ora comunicativo/a e a súa relación co/coa intérprete e co/coa guía-intérprete.

• RA2. Organiza o proceso de mediación con persoas signantes, analizando o contexto de comunicación, os recursos e as estratexias comunicativas en situacións cotiás.

– CA2.1. Defínese o proceso de mediación e as súas características.

– CA2.2. Identifícanse as diferenzas entre situacións en que se poidan requirir os seus servizos.

– CA2.3. Seleccionáronse as técnicas e as estratexias necesarias para realizar a mediación coas persoas usuarias, adaptada a cada contexto ou situación.

– CA2.4. Determináronse os recursos de apoio e as axudas técnicas e persoais adecuadas para cada situación de mediación comunicativa.

– CA2.5. Identifícanse as vías de acceso á información sobre as necesidades comunicativas da persoa usuaria.

– CA2.6. Aplícanse as técnicas ou os instrumentos propios da interpretación directa e a inversa (lingua de signos a lingua oral e viceversa).

– CA2.7. Anticipáronse as carencias informativas e o vocabulario necesario para a mediación.

– CA2.8. Seleccionouse o lugar idóneo para a colocación da persoa usuaria tendo en conta aspectos ambientais como os puntos de luz e as características do lugar.

– CA2.9. Seleccionouse e analizouse a información necesaria para cada servizo.

– CA2.10. Adaptouse o tipo de comunicación ás características das persoas usuarias.

– CA2.11. Elaboráronse instrumentos de recollida da información.

– CA2.12. Valorouse a importancia da organización previa no proceso de intervención.

• RA3. Emite mensaxes signadas a partir de calquera canle ou código de comunicación, segundo o contexto da intervención, e analiza e establece as técnicas da mediación comunicativa.

– CA3.1. Seleccionáronse os recursos expresivos da lingua de signos española para transmitir de xeito consecutivo e tamén de maneira simultánea mensaxes emitidas en calquera canle ou código de comunicación.

– CA3.2. Interiorizáronse e aplicáronse as estratexias de retención, memoria, percepción e concentración necesarias para a mediación con persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva, que sexan usuarias da lingua de signos española, ou con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.

– CA3.3. Seleccionáronse recursos expresivos da lingua oral, para interpretar mensaxes en lingua de signos española.

– CA3.4. Aplicouse a lingua de signos española, utilizando as adaptacións necesarias para cada persoa usuaria.

– CA3.5. Valorouse a importancia de aplicar as normas profesionais á mediación comunicativa coas persoas usuarias na transmisión de mensaxes emitidas en lingua oral e en lingua de signos española.

• RA4. Emite mensaxes orais ou, de ser o caso, escritas a partir de mensaxes signadas, e analiza e establece as técnicas expresivas en función da mediación comunicativa e o contexto da intervención.

– CA4.1. Transmitíronse expresións propias da lingua de signos española en función dos contextos de intervención, utilizando os sistemas máis adecuados.

- CA4.2. Realizáronse técnicas de concentración para a percepción de mensaxes signadas.
- CA4.3. Aplicáronse técnicas de retención e memoria adecuadas para a transmisión consecutiva.
- CA4.4. Aplicáronse técnicas de retención e memoria para as mensaxes signadas en situacións de transmisión simultánea.
- CA4.5. Seleccionáronse recursos expresivos da lingua oral para transmitir consecutivamente e tamén simultaneamente mensaxes emitidas en lingua de signos española.
- CA4.6. Valorouse a importancia de aplicar as normas profesionais á transmisión consecutiva de mensaxes emitidas en lingua de signos española.
- RA5. Avalía a mediación comunicativa, tendo en conta a relación das técnicas e dos rexistros de avaliación cos contextos de intervención.
- CA5.1. Rexistráronse erros de planificación durante o proceso de mediación coas persoas usuarias.
- CA5.2. Consideráronse técnicas de mediación coas persoas usuarias, en función da persoa usuaria e da situación.
- CA5.3. Utilizáronse axudas técnicas na mediación, axustándose á persoa usuaria.
- CA5.4. Identificáronse os erros de mediación coas persoas usuarias e indicáronse as modificacións necesarias en cada caso.
- CA5.5. Elaboráronse rexistros de avaliación das situacións comunicativas.
- CA5.6. Valorouse a importancia da formación continua no traballo técnico do/da mediador/ora comunicativo/a.
- CA5.7. Valoráronse os recursos utilizados para mellorar a calidade dos seus servizos e contribuír ao desenvolvemento da súa profesión.
- CA5.8. Valorouse a importancia das normas de seguridade e hixiene no traballo, tendo en conta a relación entre as actuacións de prevención e as situacións de risco.

1.11.2. Contidos básicos.

BC1. Intervención en situacións de mediación comunicativa.

- Normas profesionais referentes: actitude e presentación.
- Normas e principios da mediación coas persoas usuarias referidos ao desenvolvemento do proceso de comunicación.
- Relacións profesionais respecto ao trato coa persoa usuaria.
- Principios dos procesos de mediación coas persoas usuarias.
- Métodos e instrumentos propios da mediación comunicativa.
- Mecanismos e habilidades para se adaptar a situacións de mediación ou interpretación.
- Perfil do/da mediador/ora comunicativo/a. Relación co/coa intérprete e co/coa guía intérprete.

BC2. Organización do proceso de mediación con persoas signantes.

- Definición e características do proceso de mediación.
- Axudas técnicas.
- Situacións de mediación comunicativa coas persoas usuarias.
- Servizos en xeral e servizos específicos.
- Técnicas e estratexias para realizar a mediación coas persoas usuarias: elaboración; instrumentos de recollida de información.
- Métodos de interpretación aplicados á mediación comunicativa, adaptados a cada contexto ou situación.
- Interpretación como vía de acceso á información e á interacción comunicativa e cultural.
- Interpretación consecutiva e simultánea, directa e inversa.

- Interpretación no teléfono e, de ser o caso, no videoteléfono.

- Preparación da actividade de mediación comunicativa adaptada ás características das persoas usuarias: puntos de luz, características do lugar e situación das persoas usuarias.

BC3. Emisión de mensaxes signados.

- Actividades de mediación comunicativa: interpretación e adaptación de información etc.

- Mediación comunicativa da lingua oral á lingua de signos española de forma consecutiva e tamén de forma simultánea.

- Técnicas da mediación comunicativa.

- Recursos expresivos da lingua de signos española.

- Estratexias de retención, memoria, percepción e concentración.

- Importancia da aplicación das normas profesionais no proceso de mediación.

BC4. Emisión de mensaxes orais ou escritos a partir de mensaxes signadas.

- Recursos expresivos.

- Técnicas da mediación coas persoas usuarias.

- Técnicas de concentración e memoria para a percepción de mensaxes signadas.

BC5. Avaliación da mediación comunicativa.

- Recursos e estratexias para a autoavaliación.

- Axudas técnicas.

- Axentes da avaliación.

- Valoración da importancia das normas de seguridade e hixiene no traballo.

- Erros máis comúns: lingüísticos e non lingüísticos.

1.11.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver as funcións de organización, intervención ou execución e avaliación da mediación comunicativa, xa que permite coñecer as estratexias e as técnicas de interpretación aplicada á mediación.

A función de organización abrangue aspectos como:

- Detección de necesidades.
- Programación.
- Elaboración de informes.

A función de intervención ou execución abrangue aspectos como:

- Recollida de información.
- Organización da actuación.
- Aplicación de estratexias de intervención.
- Control, seguimento e avaliación das actividades.
- Elaboración e formalización da documentación asociada.

A función de avaliación fai referencia á poste en práctica dos procedementos deseñados para o control e o seguimento da intervención no seu conxunto.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse no sector de servizos ás persoas, no subsector de apoio á comunicación.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais d), f), h), l), r) e u) do ciclo formativo, e as competencias d), f), h), l), r) e t).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Traballo en equipo para organizar, desenvolver e avaliar intervencións de mediación comunicativa.

– Gravación e visión das realización individuais ou conversas en lingua de signos para a súa análise individual e en grupo.

1.12. Módulo profesional: Proxecto de mediación comunicativa.

• Equivalencia en créditos ECTS: 5.

• Código: MP1119.

• Duración: 26 horas.

1.12.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

• RA1. Identifica necesidades do sector produtivo en relación con proxectos tipo que as poidan satisfacer.

– CA1.1. Clasifícanse as empresas do sector polas súas características organizativas e o tipo de produto ou servizo que ofrecen.

– CA1.2. Caracterizáronse as empresas tipo e indicouse a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento.

– CA1.3. Identifícanse as necesidades máis demandadas ás empresas.

– CA1.4. Valoráronse as oportunidades de negocio previsibles no sector.

– CA1.5. Identifícase o tipo de proxecto requirido para dar resposta ás demandas previstas.

– CA1.6. Determináronse as características específicas requiridas ao proxecto.

– CA1.7. Determináronse as obrigas fiscais, laborais e de prevención de riscos, e as súas condicións de aplicación.

– CA1.8. Identifícanse as axudas e as subvencións para a incorporación de novas tecnoloxías de produción ou de servizo que se propoñan.

– CA1.9. Elaborouse o guión de traballo para seguir na elaboración do proxecto.

- RA2. Deseña proxectos relacionados coas competencias expresadas no título, onde inclúe e desenvolve as fases que o compoñen.
 - CA2.1. Compilouse información relativa aos aspectos que se vaian tratar no proxecto.
 - CA2.2. Realizouse o estudo da viabilidade técnica do proxecto.
 - CA2.3. Identificáronse as fases ou as partes que compoñen o proxecto, e o seu contido.
 - CA2.4. Establecéronse os obxectivos procurados e identificouse o seu alcance.
 - CA2.5. Prevíronse os recursos materiais e persoais necesarios para realizar o proxecto.
 - CA2.6. Realizouse o orzamento correspondente.
 - CA2.7. Identificáronse as necesidades de financiamento para a posta en marcha do proxecto.
 - CA2.8. Definiuse e elaborouse a documentación necesaria para o seu deseño.
 - CA2.9. Identificáronse os aspectos que se deben controlar para garantir a calidade do proxecto.
- RA3. Planifica a posta en práctica ou a execución do proxecto, para o que determina o plan de intervención e a documentación asociada.
 - CA3.1. Estableceuse a secuencia de actividades ordenadas en función das necesidades de posta en práctica.
 - CA3.2. Determináronse os recursos e a loxística necesarios para cada actividade.
 - CA3.3. Identificáronse as necesidades de permisos e autorizacións para levar a cabo as actividades.
 - CA3.4. Determináronse os procedementos de actuación ou execución das actividades.

- CA3.5. Identificáronse os riscos inherentes á posta en práctica e definiuse o plan de prevención de riscos, así como os medios e os equipamentos necesarios.
- CA3.6. Planificouse a asignación de recursos materiais e humanos, e os tempos de execución.
- CA3.7. Fíxose a valoración económica que dea resposta ás condicións da posta en práctica.
- CA3.8. Definiuse e elaborouse a documentación necesaria para a posta en práctica ou execución.
- RA4. Define os procedementos para o seguimento e o control na execución do proxecto, e xustifica a selección das variables e dos instrumentos empregados.
- CA4.1. Definiuse o procedemento de avaliación das actividades ou intervencións.
- CA4.2. Defíníronse os indicadores de calidade para realizar a avaliación.
- CA4.3. Definiuse o procedemento para a avaliación das incidencias que se poidan presentar durante a realización das actividades, así como a súa solución e o seu rexistro.
- CA4.4. Definiuse o procedemento para xestionar os cambios nos recursos e nas actividades, incluíndo o sistema para o seu rexistro.
- CA4.5. Definiuse e elaborouse a documentación necesaria para a avaliación das actividades e do proxecto.
- CA4.6. Estableceuse o procedemento para a participación na avaliación das persoas usuarias ou da clientela, e elaboráronse os documentos específicos.
- CA4.7. Estableceuse un sistema para garantir o cumprimento do prego de condicións do proxecto, cando este exista.
- RA5. Elabora e expón o informe do proxecto realizado, e xustifica o procedemento seguido.
- CA5.1. Enunciáronse os obxectivos do proxecto.

– CA5.2. Describiuse o proceso seguido para a identificación das necesidades das empresas do sector.

– CA5.3. Describiuse a solución adoptada a partir da documentación xerada no proceso de deseño.

– CA5.4. Describíronse as actividades en que se divide a execución do proxecto.

– CA5.5. Xustificáronse as decisións tomadas de planificación da execución do proxecto.

– CA5.6. Xustificáronse as decisións tomadas de seguimento e control na execución do proxecto.

– CA5.7. Formuláronse as conclusións do traballo realizado en relación coas necesidades do sector produtivo.

– CA5.8. Formuláronse, de ser o caso, propostas de mellora.

– CA5.9. Realizáronse, de ser o caso, as aclaracións solicitadas na exposición.

– CA5.10. Empregáronse ferramentas informáticas para a presentación dos resultados.

1.12.2. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional complementa a formación establecida para o resto dos módulos profesionais que integran o título nas funcións de análise do contexto, deseño do proxecto e organización da execución.

A función de análise do contexto abrangue as subfuncións de compilación de información, identificación e priorización de necesidades, e identificación dos aspectos que facilitan ou dificultan o desenvolvemento da posible intervención.

A función de deseño da intervención ten como obxectivo establecer as liñas xerais desta para dar resposta ás necesidades detectadas, definíndoa en todos os seus aspectos. Inclúe as subfuncións de definición ou adaptación da intervención, priorización e secuencia das accións, planificación da intervención, determinación de recursos, planificación da avaliación e deseño de documentación e do plan de atención á clientela.

A función de organización da intervención abrangue as subfuncións de detección de demandas e necesidades, programación, xestión, coordinación e supervisión da intervención e elaboración de informes.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións desenvólvense nos sectores de servizos ás persoas e servizos á comunidade.

Fomentárase e valorárase a creatividade, o espírito crítico e a capacidade de innovación nos procesos realizados, así como a adaptación da formación recibida en supostos laborais e en novas situacións.

O equipo docente exercerá a titoría das seguintes fases de realización do traballo, que se realizarán fundamentalmente de xeito non presencial: estudo das necesidades do sector produtivo, deseño, planificación e seguimento da execución do proxecto.

A exposición do informe, que realizará todo o alumnado, é parte esencial do proceso de avaliación e defenderase ante o equipo docente.

Polas súas propias características, a formación do módulo relaciónase con todos os obxectivos xerais do ciclo e con todas as competencias profesionais, persoais e sociais, bardante no relativo á posta en práctica de diversos aspectos da intervención deseñada.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo están relacionadas con:

- Execución de traballos en equipo.
- Responsabilidade e autoavaliación do traballo realizado.
- Autonomía e iniciativa persoal.
- Uso das TIC.

1.13. Módulo profesional: Formación e orientación laboral.

- Equivalencia en créditos ECTS: 5.
- Código: MP1120.
- Duración: 107 horas.

1.13.1. Unidade formativa 1: Prevención de riscos laborais.

- Código: MP1120_12.

- Duración: 45 horas.

1.13.1.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Recoñece os dereitos e as obrigas das persoas traballadoras e empresarias relacionados coa seguridade e a saúde laboral.

- CA1.1. Relacionáronse as condicións laborais coa saúde da persoa traballadora.

- CA1.2. Distinguíronse os principios da acción preventiva que garanten o dereito á seguridade e á saúde das persoas traballadoras.

- CA1.3. Apreciouse a importancia da información e da formación como medio para a eliminación ou a redución dos riscos laborais.

- CA1.4. Comprenderónse as actuacións axeitadas ante situacións de emerxencia e risco laboral grave e inminente.

- CA1.5. Valoráronse as medidas de protección específicas de persoas traballadoras sensibles a determinados riscos, así como as de protección da maternidade e a lactación, e de menores.

- CA1.6. Analizáronse os dereitos á vixilancia e protección da saúde no sector dos servizos á comunidade.

- CA1.7. Asumiuse a necesidade de cumprir as obrigas das persoas traballadoras en materia de prevención de riscos laborais.

- RA2. Avalía as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional analizando as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector dos servizos á comunidade.

- CA2.1. Determináronse as condicións de traballo con significación para a prevención nos contornos de traballo relacionados co perfil profesional de técnico superior en Mediación Comunicativa.

- CA2.2. Clasificáronse os factores de risco na actividade e os danos derivados deles.
- CA2.3. Clasificáronse e describíronse os tipos de danos profesionais, con especial referencia a accidentes de traballo e doenzas profesionais, relacionados co perfil profesional de técnico superior en Mediación Comunicativa.
- CA2.4. Identificáronse as situacións de risco máis habituais nos contornos de traballo das persoas coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.
- CA2.5. Levouse a cabo a avaliación de riscos nun contorno de traballo, real ou simulado, relacionado co sector de actividade.
- RA3. Participa na elaboración dun plan de prevención de riscos e identifica as responsabilidades de todos os axentes implicados.
- CA3.1. Valorouse a importancia dos hábitos preventivos en todos os ámbitos e en todas as actividades da empresa.
- CA3.2. Clasificáronse as formas de organización da prevención na empresa en función dos criterios establecidos na normativa sobre prevención de riscos laborais.
- CA3.3. Determináronse as formas de representación das persoas traballadoras na empresa en materia de prevención de riscos.
- CA3.4. Identificáronse os organismos públicos relacionados coa prevención de riscos laborais.
- CA3.5. Valorouse a importancia da existencia dun plan preventivo na empresa que inclúa a secuencia de actuacións para realizar en caso de emerxencia.
- CA3.6. Estableceuse o ámbito dunha prevención integrada nas actividades da empresa e determináronse as responsabilidades e as funcións de cadaquén.
- CA3.7. Definiuse o contido do plan de prevención nun centro de traballo relacionado co sector profesional da titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.
- CA3.8. Proxectouse un plan de emerxencia e evacuación para unha pequena ou mediana empresa do sector de actividade do título.

• RA4. Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.

– CA4.1. Definíronse as técnicas e as medidas de prevención e de protección que se deben aplicar para evitar ou diminuír os factores de risco, ou para reducir as súas consecuencias no caso de materializarse.

– CA4.2. Analizouse o significado e o alcance da sinalización de seguridade de diversos tipos.

– CA4.3. Seleccionáronse os equipamentos de protección individual (EPI) axeitados ás situacións de risco atopadas.

– CA4.4. Analizáronse os protocolos de actuación en caso de emerxencia.

– CA4.5. Identificáronse as técnicas de clasificación de persoas feridas en caso de emerxencia, onde existan vítimas de diversa gravidade.

– CA4.6. Identificáronse as técnicas básicas de primeiros auxilios que se deben aplicar no lugar do accidente ante danos de diversos tipos, así como a composición e o uso da caixa de urxencias.

1.13.1.2. Contidos básicos.

BC1. Dereitos e obrigas en seguridade e saúde laboral.

- Relación entre traballo e saúde. Influencia das condicións de traballo sobre a saúde.
- Conceptos básicos de seguridade e saúde laboral.
- Análise dos dereitos e das obrigas das persoas traballadoras e empresarias en prevención de riscos laborais.
- Actuación responsable no desenvolvemento do traballo para evitar as situacións de risco no seu contorno laboral.
- Protección de persoas traballadoras especialmente sensibles a determinados riscos.

BC2. Avaliación de riscos profesionais.

- Análise de factores de risco ligados a condicións de seguridade, ambientais, ergonómicas e psicosociais.
- Determinación dos danos á saúde da persoa traballadora que poden derivar das condicións de traballo e dos factores de risco detectados.
- Riscos específicos no sector dos servizos á comunidade en función das probables consecuencias, do tempo de exposición e dos factores de risco implicados.
- Avaliación dos riscos atopados en situacións potenciais de traballo no sector dos servizos á comunidade.

BC3. Planificación da prevención de riscos na empresa.

- Xestión da prevención na empresa: funcións e responsabilidades.
- Órganos de representación e participación das persoas traballadoras en prevención de riscos laborais.
- Organismos estatais e autonómicos relacionados coa prevención de riscos.
- Planificación da prevención na empresa.
- Plans de emerxencia e de evacuación en contornos de traballo.
- Elaboración dun plan de emerxencia nunha empresa do sector.
- Participación na planificación e na posta en práctica dos plans de prevención.

BC4. Aplicación de medidas de prevención e protección na empresa.

- Medidas de prevención e protección individual e colectiva.
- Protocolo de actuación ante unha situación de emerxencia.
- Aplicación das técnicas de primeiros auxilios.
- Actuación responsable en situacións de emerxencias e primeiros auxilios.

1.13.2. Unidade formativa 2: Equipos de traballo, dereito do traballo e da seguridade social, e procura de emprego.

- Código: MP1120_22.
- Duración: 62 horas.

1.13.2.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Participa responsablemente en equipos de traballo eficientes que contribúan á consecución dos obxectivos da organización.

- CA1.1. Identificáronse os equipos de traballo en situacións de traballo relacionadas co perfil de técnico superior en Mediación Comunicativa e valoráronse as súas vantaxes sobre o traballo individual.

- CA1.2. Determináronse as características do equipo de traballo eficaz fronte ás dos equipos ineficaces.

- CA1.3. Adoptáronse responsablemente os papeis asignados para a eficiencia e a eficacia do equipo de traballo.

- CA1.4. Empregáronse axeitadamente as técnicas de comunicación no equipo de traballo para recibir e transmitir instrucións e coordinar as tarefas.

- CA1.5. Determináronse procedementos para a resolución dos conflitos identificados no seo do equipo de traballo.

- CA1.6. Aceptáronse de forma responsable as decisións adoptadas no seo do equipo de traballo.

- CA1.7. Analizáronse os obxectivos alcanzados polo equipo de traballo en relación cos obxectivos establecidos e coa participación responsable e activa dos seus membros.

- RA2. Identifica os dereitos e as obrigas que derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.

- CA2.1. Identificáronse o ámbito de aplicación, as fontes e os principios de aplicación do dereito do traballo.

- CA2.2. Distinguíronse os principais organismos que interveñen nas relacións laborais.
- CA2.3. Identificáronse os elementos esenciais dun contrato de traballo.
- CA2.4. Analizáronse as principais modalidades de contratación e identificáronse as medidas de fomento da contratación para determinados colectivos.
- CA2.5. Valoráronse os dereitos e as obrigas que se recollen na normativa laboral.
- CA2.6. Determináronse as condicións de traballo pactadas no convenio colectivo aplicable ou, en ausencia deste, as condicións habituais no sector profesional relacionado co título de técnico superior en Mediación Comunicativa.
- CA2.7. Valoráronse as medidas establecidas pola lexislación para a conciliación da vida laboral e familiar, e para a igualdade efectiva entre homes e mulleres.
- CA2.8. Analizouse o recibo de salarios e identificáronse os principais elementos que o integran.
- CA2.9. Identificáronse as causas e os efectos da modificación, a suspensión e a extinción da relación laboral.
- CA2.10. Identificáronse os órganos de representación das persoas traballadoras na empresa.
- CA2.11. Analizáronse os conflitos colectivos na empresa e os procedementos de solución.
- CA2.12. Identificáronse as características definitorias dos novos contornos de organización do traballo.
- RA3. Determina a acción protectora do sistema da seguridade social ante as continxencias cubertas, e identifica as clases de prestacións.
- CA3.1. Valóuse o papel da seguridade social como pilar esencial do estado social e para a mellora da calidade de vida da cidadanía.
- CA3.2. Delimitouse o funcionamento e a estrutura do sistema de seguridade social.

– CA3.3. Identificáronse, nun suposto sinxelo, as bases de cotización dunha persoa traballadora e as cotas correspondentes a ela e á empresa.

– CA3.4. Determináronse as principais prestacións contributivas de seguridade social, os seus requisitos e a súa duración, e realizouse o cálculo da súa contía nalgúns supostos prácticos.

– CA3.5. Determináronse as posibles situacións legais de desemprego en supostos prácticos sinxelos, e realizouse o cálculo da duración e da contía dunha prestación por desemprego de nivel contributivo básico.

• RA4. Planifica o seu itinerario profesional seleccionando alternativas de formación e oportunidades de emprego ao longo da vida.

– CA4.1. Valoráronse as propias aspiracións, motivacións, actitudes e capacidades que permitan a toma de decisións profesionais.

– CA4.2. Tomouse conciencia da importancia da formación permanente como factor clave para a empregabilidade e a adaptación ás exixencias do proceso produtivo.

– CA4.3. Valoráronse as oportunidades de formación e emprego noutros estados da Unión Europea.

– CA4.4. Valorouse o principio de non-discriminación e de igualdade de oportunidades no acceso ao emprego e nas condicións de traballo.

– CA4.5. Deseñáronse os itinerarios formativos profesionais relacionados co perfil profesional de técnico superior en Mediación Comunicativa.

– CA4.6. Determináronse as competencias e as capacidades requiridas para a actividade profesional relacionada co perfil do título e seleccionouse a formación precisa para as mellorar e permitir unha axeitada inserción laboral.

– CA4.7. Identificáronse as principais fontes de emprego e de inserción laboral para as persoas coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.

– CA4.8. Empregáronse adecuadamente as técnicas e os instrumentos de procura de emprego.

– CA4.9. Prevíronse as alternativas de autoemprego nos sectores profesionais relacionados co título.

1.13.2.2. Contidos básicos.

BC1. Xestión do conflito e equipos de traballo.

- Diferenciación entre grupo e equipo de traballo.
- Valoración das vantaxes e os inconvenientes do traballo de equipo para a eficacia da organización.
- Equipos no sector dos servizos á comunidade segundo as funcións que desempeñen.
- Dinámicas de grupo.
- Equipos de traballo eficaces e eficientes.
- Participación no equipo de traballo: desempeño de papeis, comunicación e responsabilidade.
- Conflito: características, tipos, causas e etapas.
- Técnicas para a resolución ou a superación do conflito.

BC2. Contrato de traballo.

- Dereito do traballo.
- Organismos públicos (administrativos e xudiciais) que interveñen nas relacións laborais.
- Análise da relación laboral individual.
- Dereitos e deberes derivados da relación laboral.
- Análise dun convenio colectivo aplicable ao ámbito profesional da titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.
- Modalidades de contrato de traballo e medidas de fomento da contratación.

- Análise das principais condicións de traballo: clasificación e promoción profesional, tempo de traballo, retribución etc.

- Modificación, suspensión e extinción do contrato de traballo.

- Sindicatos e asociacións empresariais.

- Representación das persoas traballadoras na empresa.

- Conflitos colectivos.

- Novos contornos de organización do traballo.

BC3. Seguridade social, emprego e desemprego.

- A seguridade social como pilar do estado social.

- Estrutura do sistema de seguridade social.

- Determinación das principais obrigas das persoas empresarias e das traballadoras en materia de seguridade social.

- Protección por desemprego.

- Prestacións contributivas da seguridade social.

BC4. Procura activa de emprego.

- Coñecemento dos propios intereses e das propias capacidades formativo-profesionais.

- Importancia da formación permanente para a traxectoria laboral e profesional das persoas coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.

- Oportunidades de aprendizaxe e emprego en Europa.

- Itinerarios formativos relacionados coa titulación de técnico superior en Mediación Comunicativa.

- Definición e análise do sector profesional do título de técnico superior en Mediación Comunicativa.

- Proceso de toma de decisións.
- Proceso de procura de emprego no sector de actividade.
- Técnicas e instrumentos de procura de emprego.

1.13.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para que o alumnado se poida inserir laboralmente e desenvolver a súa carreira profesional no sector dos servizos á comunidade.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais o), p), q), r), s), t) e x) do ciclo formativo, e as competencias o), p), q), r), s) e v).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

– Manexo das fontes de información para a elaboración de itinerarios formativo-profesionalizadores, en especial no referente ao sector dos servizos á comunidade.

– Posta en práctica de técnicas activas de procura de emprego:

– Realización de probas de orientación e dinámicas sobre as propias aspiracións, competencias e capacidades.

– Manexo de fontes de información, incluídos os recursos da internet para a procura de emprego.

– Preparación e realización de cartas de presentación e currículos (potenciarase o emprego doutros idiomas oficiais na Unión Europea no manexo de información e elaboración do currículo Europass).

– Familiarización coas probas de selección de persoal, en particular a entrevista de traballo.

– Identificación de ofertas de emprego público ás cales se pode acceder en función da titulación e resposta á súa convocatoria.

– Formación de equipos na aula para a realización de actividades mediante o emprego de técnicas de traballo en equipo.

– Estudo das condicións de traballo do sector dos servizos á comunidade a través do manexo da normativa laboral, dos contratos máis comunmente utilizados e do convenio colectivo de aplicación no sector dos servizos á comunidade.

– Superación de calquera forma de discriminación no acceso ao emprego e no desenvolvemento profesional.

– Análise da normativa de prevención de riscos laborais que lle permita a avaliación dos riscos derivados das actividades desenvolvidas no sector produtivo, así como a colaboración na definición dun plan de prevención para a empresa e das medidas necesarias para a súa posta en práctica.

O correcto desenvolvemento deste módulo exige a disposición de medios informáticos con conexión á internet e que polo menos dúas sesións de traballo semanais sexan consecutivas.

1.14. Módulo profesional: Empresa e iniciativa emprendedora.

• Equivalencia en créditos ECTS: 4.

• Código: MP1121.

• Duración: 53 horas.

1.14.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

• RA1. Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.

– CA1.1. Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.

– CA1.2. Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.

– CA1.3. Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.

– CA1.4. Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector dos servizos á comunidade.

– CA1.5. Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.

– CA1.6. Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.

– CA1.7. Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito dos servizos sociais, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.

– CA1.8. Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.

• RA2. Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.

– CA2.1. Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.

– CA2.2. Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.

– CA2.3. Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.

– CA2.4. Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.

– CA2.5. Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de servizos sociais en función da súa posible localización.

– CA2.6. Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.

– CA2.7. Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada cos servizos sociais e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.

– CA2.8. Identificáronse, en empresas de servizos sociais, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.

– CA2.9. Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.

– CA2.10. Analizáronse os conceptos de cultura empresarial e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.

– CA2.11. Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de servizos sociais, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.

– CA2.12. Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.

• RA3. Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.

– CA3.1. Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cumpren para desenvolver a actividade empresarial.

– CA3.2. Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determináronse as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.

– CA3.3. Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector dos servizos á comunidade.

– CA3.4. Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.

– CA3.5. Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.

– CA3.6. Identificáronse os trámites exixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.

– CA3.7. Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.

– CA3.8. Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de servizos sociais tendo en conta a súa localización.

– CA3.9. Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, ás axudas e ás subvencións.

• RA4. Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais e formaliza a documentación.

– CA4.1. Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.

– CA4.2. Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.

– CA4.3. Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumos anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada cos servizos sociais e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións trimestrais e liquidacións anuais).

– CA4.4. Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa de servizos sociais, e describíronse os circuitos que recorre esa documentación na empresa.

– CA4.5. Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

1.14.2. Contidos básicos.

BC1. Iniciativa emprendedora.

• Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de mediación comunicativa (materiais, tecnoloxía, organización da produción etc.).

• A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.

• Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.

• Actuación das persoas emprendedoras no sector dos servizos á comunidade.

• O risco como factor inherente á actividade emprendedora.

• Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.

• Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.

• Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito dos servizos sociais.

BC2. A empresa e o seu contorno.

• A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.

• Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de servizos sociais: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.

• Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de servizos sociais: clientela, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.

• Localización da empresa.

• A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.

- Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
- Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.
- Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.

- Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

BC3. Creación e posta en marcha dunha empresa.

- Formas xurídicas das empresas.
- Responsabilidade legal do empresariado.
- A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
- Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
- Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.
- Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de servizos sociais.
- Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

BC4. Función administrativa.

- Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector dos servizos á comunidade.
- Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
- Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e razóns financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.
- Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.

- Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.
- Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de servizos sociais: documentos administrativos e documentos de pagamento.
- Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

1.14.3. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver a propia iniciativa no ámbito empresarial, tanto cara ao autoemprego como cara á asunción de responsabilidades e funcións no emprego por conta allea.

A formación do módulo permite alcanzar os obxectivos xerais p), q), r), s), u), v) e w) do ciclo formativo, e as competencias p), q), r), t) e u).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Manexo das fontes de información sobre o sector das empresas de servizos sociais, incluíndo a análise dos procesos de innovación sectorial en marcha.
- Realización de casos e dinámicas de grupo que permitan comprender e valorar as actitudes das persoas emprendedoras e axustar a súa necesidade ao sector dos servizos á comunidade.
- Utilización de programas de xestión administrativa e financeira para pequenas e medianas empresas do sector.
- Realización dun proxecto empresarial relacionado coa actividade de mediación comunicativa composto por un plan de empresa e un plan financeiro e que inclúa todas as facetas de posta en marcha dun negocio.

O plan de empresa incluírá os seguintes aspectos: maduración da idea de negocio, localización, organización da produción e dos recursos, xustificación da súa responsabilidade social, plan de márketing, elección da forma xurídica, trámites administrativos, e axudas e subvencións.

O plan financeiro ha incluír o plan de tesouraría, a conta de resultados provisional e o balance previsional, así como a análise da súa viabilidade económica e financeira.

É aconsellable que o proxecto empresarial se vaia realizando conforme se desenvolvan os contidos relacionados nos resultados de aprendizaxe.

O correcto desenvolvemento deste módulo exige a disposición de medios informáticos con conexión a internet e que polo menos dúas sesións de traballo sexan consecutivas.

1.15. Módulo profesional: Formación en centros de traballo.

- Equivalencia en créditos ECTS: 22.
- Código: MP1122.
- Duración: 384 horas.

1.15.1. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación.

- RA1. Identifica a estrutura e a organización da empresa, en relación co tipo de servizo que presta.
 - CA1.1. Identifícase a estrutura organizativa da empresa e as funcións de cada área.
 - CA1.2. Comparouse a estrutura da empresa coas organizacións empresariais tipo existentes no sector.
 - CA1.3. Relacionáronse as características do servizo e o tipo de clientela co desenvolvemento da actividade empresarial.
 - CA1.4. Identificáronse os procedementos de traballo no desenvolvemento da prestación de servizo.
 - CA1.5. Valoráronse as competencias necesarias dos recursos humanos para o desenvolvemento óptimo da actividade.
 - CA1.6. Valorouse a idoneidade das canles de difusión máis frecuentes nesta actividade.

• RA2. Aмосa hábitos éticos e laborais no desenvolvemento da súa actividade profesional, de acordo coas características do posto de traballo e cos procedementos establecidos na empresa.

– CA2.1. Recoñecéronse e xustificáronse:

– Disponibilidade persoal e temporal necesaria no posto de traballo.

– Actitudes persoais (puntualidade, empatía, etc.) e profesionais (orde, limpeza, responsabilidade etc.) necesarias para o posto de traballo.

– Requisitos actitudinais ante a prevención de riscos na actividade profesional.

– Requisitos actitudinais referidos á calidade na actividade profesional.

– Actitudes relacionadas co propio equipo de traballo e coa xerarquía establecida na empresa.

– Actitudes relacionadas coa documentación das actividades realizadas no ámbito laboral.

– Necesidades formativas para a inserción e a reinserción laboral no ámbito científico e técnico do bo facer profesional.

– CA2.2. Identificáronse as normas de prevención de riscos laborais e os aspectos fundamentais da lei de prevención de riscos laborais de aplicación na actividade profesional.

– CA2.3. Puxéronse en marcha os equipamentos de protección individual segundo os riscos da actividade profesional e as normas da empresa.

– CA2.4. Mantívose unha actitude de respecto polo ambiente nas actividades desenvolvidas.

– CA2.5. Mantivéronse organizados, limpos e libres de obstáculos o posto de traballo e a área correspondente ao desenvolvemento da actividade.

– CA2.6. Responsabilizouse do traballo asignado, interpretando e cumprindo as instrucións recibidas.

- CA2.7. Estableceuse unha comunicación eficaz coa persoa responsable en cada situación e cos membros do equipo.
- CA2.8. Coordinouse co resto do equipo, comunicando as incidencias salientables.
- CA2.9. Valorouse a importancia da súa actividade e a necesidade de adaptación aos cambios de tarefas.
- CA2.10. Responsabilizouse da aplicación das normas e os procedementos no desenvolvemento do seu traballo.
- RA3. Realiza operacións de preparación da actividade de mediación comunicativa, aplicando técnicas e procedementos de acordo con instrucións e normas establecidas.
 - CA3.1. Interpretáronse as instrucións recibidas para a preparación da actividade de mediación comunicativa.
 - CA3.2. Identificouse a documentación asociada á preparación das actividades de mediación comunicativa que cumpra desenvolver.
 - CA3.3. Utilizáronse os procedementos de control da intervención de acordo coas instrucións ou as normas establecidas.
 - CA3.4. Identificáronse as necesidades de acondicionamento dos espazos en que se vaia realizar a actividade de mediación comunicativa.
 - CA3.5. Aplicáronse correctamente os criterios para o inicio da actividade, tendo en conta instrucións e normas establecidas.
 - CA3.6. Recoñecéronse e determináronse as necesidades comunicativas das persoas destinatarias do servizo, tendo en conta os protocolos establecidos.
 - CA3.7. Realizáronse correctamente os procedementos para o primeiro contacto coas persoas usuarias, utilizando medios e aplicando técnicas, segundo instrucións e normas establecidas.
 - CA3.8. Identificáronse as dificultades xurdidas no proceso de preparación da actividade.

– CA3.9. Realizáronse todas as actividades de preparación tendo en conta os principios de respecto á intimidade das persoas usuarias.

• RA4. Pon en marcha as actividades previstas no plan de traballo, relacionando as instrucións e as normas establecidas coa aplicación de procedementos e técnicas inherentes ás actividades de mediación comunicativa que se vaian desenvolver.

– CA4.1. Interpretáronse as instrucións recibidas para a realización da actividade de mediación comunicativa.

– CA4.2. Identificouse a documentación asociada aos procesos de mediación comunicativa que cumpra desenvolver.

– CA4.3. Realizáronse as tarefas seguindo os procedementos establecidos.

– CA4.4. Realizáronse as actividades de mediación comunicativa tendo en conta os criterios deontolóxicos da profesión.

– CA4.5. Respectouse a confidencialidade da información relativa ás persoas usuarias coas que se ten relación.

– CA4.6. Empregáronse as actitudes adecuadas ao tipo de persoa usuaria, situación ou tarefa.

– CA4.7. Empregáronse os recursos técnicos e os medios de apoio á comunicación adecuados para a actividade.

– CA4.8. Seguíronse os procedementos establecidos na utilización dos recursos técnicos e medios de apoio á comunicación.

– CA4.9. Relacionáronse as técnicas empregadas coas necesidades comunicativas das persoas destinatarias do servizo.

• RA5. Cumpre criterios de seguridade e hixiene, actuando segundo normas hixiénico-sanitarias, de seguridade laboral e de protección ambiental.

– CA5.1. Recoñecéronse as normas hixiénico-sanitarias de obrigado cumprimento relacionadas coa normativa legal e as específicas da propia empresa.

– CA5.2. Recoñecéronse os comportamentos e as aptitudes susceptibles de producir problemas hixiénico-sanitarios ou de seguridade.

– CA5.3. Empregouse a vestimenta apropiada á actividade.

– CA5.4. Aplicáronse os equipamentos de protección individual segundo os riscos da actividade profesional e as normas da empresa.

– CA5.5. Identificáronse as normas de prevención de riscos laborais que cumpra aplicar na actividade profesional.

– CA5.6. Mantívose unha actitude clara de respecto polo ambiente nas actividades desenvolvidas, aplicando as normas internas e externas vinculadas.

– CA5.7. Aplicáronse as operacións de recollida, selección, clasificación e eliminación ou vertedura de residuos.

• RA6. Analiza o servizo prestado, en relación cos criterios de calidade do procedemento de intervención.

– CA6.1. Valorouse o grao de cumprimento das instrucións recibidas para a realización da actividade laboral.

– CA6.2. Identificouse a documentación asociada aos procesos de control e seguimento da súa actividade.

– CA6.3. Amosouse unha actitude crítica coa realización das actividades.

– CA6.4. Comprobouse que se seguise o procedemento establecido para a realización das tarefas.

– CA6.5. Aplicáronse os criterios deontolóxicos da profesión na realización das actividades profesionais.

– CA6.6. Argumentouse a adecuación das técnicas e dos recursos empregados.

1.15.2. Orientacións pedagóxicas.

Este módulo profesional contribúe a completar as competencias do título de técnico superior en Mediación Comunicativa e os obxectivos xerais do ciclo, tanto os que se alcanzaran no centro educativo como os de difícil consecución nel.

2. Anexo II.

A) Espazos mínimos.

Espazo formativo	Superficie en m ² (30 alumnos/as)	Superficie en m ² (20 alumnos/as)	Grao de utilización
Aula polivalente.	60	40	50 %
Taller de mediación comunicativa.	90	60	50 %

• A consellería con competencias en materia de educación poderá autorizar unidades para menos de trinta postos escolares, polo que será posible reducir os espazos formativos proporcionalmente ao número de alumnos e alumnas, tomando como referencia para a determinación das superficies necesarias as cifras indicadas nas columnas segunda e terceira da táboa.

• O grao de utilización expresa en tanto por cento a ocupación en horas do espazo prevista para a impartición das ensinanzas no centro educativo, por un grupo de alumnado, respecto da duración total destas.

• Na marxe permitida polo grao de utilización, os espazos formativos establecidos poden ser ocupados por outros grupos de alumnos ou alumnas que cursen o mesmo ou outros ciclos formativos, ou outras etapas educativas.

• En todo caso, as actividades de aprendizaxe asociadas aos espazos formativos (coa ocupación expresada polo grao de utilización) poderán realizarse en superficies utilizadas tamén para outras actividades formativas afíns.

B) Equipamentos mínimos.

Equipamento
– Equipamentos audiovisuais. – Equipamentos informáticos instalados en rede e con conexión á internet, coas oportunas adaptacións de accesibilidade. Software de carácter xeral. – Software lector de pantallas. – Software de magnificación de pantalla. – Software de recoñecemento óptico de caracteres (OCR). – Moblaxe axeitada para cada espazo.

3. Anexo III.

A) Especialidades do profesorado con atribución docente nos módulos profesionais do ciclo formativo de grao superior de Mediación Comunicativa.

Módulo profesional	Especialidade do profesorado	Corpo
• MP0017. Habilidades sociais.	Intervención Sociocomunitaria.	Catedráticos/as de ensino secundario. Profesorado de ensino secundario.

Módulo profesional	Especialidade do profesorado	Corpo
• MP0020. Primeiros auxilios.	Procedementos Sanitarios e Asistenciais. Procedementos de Diagnóstico Clínico e Ortoprotésico.	Profesorado técnico de formación profesional.
	Profesorado especialista.	
• MP0343. Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación.	Servizos á Comunidade.	Profesorado técnico de formación profesional.
	Profesorado especialista.	
• MP1111. Metodoloxía da integración social das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.	Intervención Sociocomunitaria.	Catedráticos/as de ensino secundario. Profesorado de ensino secundario.
• MP1112. Sensibilización social e participación.	Intervención Sociocomunitaria.	Catedráticos/as de ensino secundario. Profesorado de ensino secundario.
• MP1113. Intervención socioeducativa con persoas xordocegas.	Servizos á Comunidade.	Profesorado técnico de formación profesional.
	Profesorado especialista.	
• MP1114. Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas.	Servizos á Comunidade.	Profesorado técnico de formación profesional.
	Profesorado especialista.	
• MP1115. Lingua de signos.	Profesorado especialista.	
• MP1116. Ámbitos de aplicación da lingua de signos.	Profesor especialista.	
• MP1117. Intervención con persoas con dificultades de comunicación.	Servizos á Comunidade.	Profesorado técnico de formación profesional.
	Profesorado especialista.	
• MP1118. Técnicas de intervención comunicativa.	Profesorado especialista.	
• MP1119. Proxecto de mediación en comunicación.	Servizos á Comunidade.	Profesorado técnico de formación profesional.
	Intervención Sociocomunitaria.	Catedráticos/as de ensino secundario. Profesorado de ensino secundario.
• MP1120. Formación e orientación laboral.	Formación e Orientación laboral.	Catedráticos/as de ensino secundario. Profesorado de ensino secundario.
• MP1121. Empresa e iniciativa emprendedora.	Formación e Orientación laboral.	Catedráticos/as de ensino secundario. Profesorado de ensino secundario.

B) Titulacións habilitantes para os efectos de docencia.

Corpos	Especialidades	Titulacións
• Profesorado de ensino secundario.	Formación e Orientación Laboral.	– Diplomado/a en Ciencias Empresariais. – Diplomado/a en Relacións Laborais. – Diplomado/a en Traballo Social. – Diplomado/a en Educación Social. – Diplomado/a en Xestión e Administración Pública.
	Intervención Sociocomunitaria.	– Mestre/a, en todas as súas especialidades. – Diplomado/a en Educación Social. – Diplomado/a en Traballo Social.

C) Titulacións requiridas para a impartición dos módulos profesionais que conforman o título para os centros de titularidade privada e doutras administracións distintas da educativa, e orientacións para a Administración educativa.

Módulos profesionais	Titulacións
<ul style="list-style-type: none"> • MP0017. Habilidades sociais. • MP0020. Primeiros auxilios. • MP0343. Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación. • MP1111. Metodoloxía da integración social das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala. • MP1112. Sensibilización social e participación. • MP1113. Intervención socioeducativa con persoas xordocegas. • MP1114. Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas. • MP1115. Lingua de signos. • MP1116. Ámbitos de aplicación da lingua de signos. • MP1117. Intervención con persoas con dificultades de comunicación. • MP1118. Técnicas de intervención comunicativa. • MP1119. Proxecto de mediación en comunicación. • MP1120. Formación e orientación laboral. • MP1121. Empresa e iniciativa emprendedora. 	<ul style="list-style-type: none"> • Licenciado/a, enxeñeiro/a, arquitecto/a ou o título de grao correspondente, ou os que se declaren equivalentes.

D) Titulacións habilitantes para efectos de docencia para a impartición dos módulos profesionais que conforman o título para os centros de titularidade privada e doutras administracións distintas da educativa, e orientacións para a Administración educativa.

Módulos profesionais	Titulacións
<ul style="list-style-type: none"> • MP0017. Habilidades sociais. • MP1111. Metodoloxía da integración social das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala. • MP1112. Sensibilización social e participación. • MP1119. Proxecto de mediación en comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mestre/a, en todas as súas especialidades. • Diplomado/a en Educación Social. • Diplomado/a en Traballo Social.
<ul style="list-style-type: none"> • MP0020. Primeiros auxilios. • MP0343. Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación. • MP1113. Intervención socioeducativa con persoas xordocegas. • MP1114. Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas. • MP1117. Intervención con persoas con dificultades de comunicación. • MP1119. Proxecto de mediación en comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diplomado/a, enxeñeiro/a técnico/a, arquitecto/a técnico/a ou o título de grao correspondente, ou os que se declaren equivalentes.
<ul style="list-style-type: none"> • MP1120. Formación e orientación laboral. • MP1121. Empresa e iniciativa emprendedora. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diplomado/a en Ciencias Empresariais. • Diplomado/a en Relacións Laborais. • Diplomado/a en Traballo Social. • Diplomado/a en Educación Social. • Diplomado/a en Xestión e Administración Pública.

4. Anexo IV.

Validacións entre módulos profesionais de títulos establecidos ao abeiro da Lei orgánica 1/1990 (LOXSE) e os establecidos no título de técnico superior en Mediación Comunicativa ao abeiro da Lei orgánica 2/2006.

Módulos profesionais incluídos nos ciclos formativos establecidos na LOXSE	Módulos profesionais do ciclo formativo (LOE): Mediación Comunicativa
<ul style="list-style-type: none"> • Pautas básicas e sistemas alternativos de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP0343. Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación.
<ul style="list-style-type: none"> • Psicosocioloxía da poboación xorda e xordocega. • Guía e interpretación de persoas xordocegas. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1113. Intervención socioeducativa con persoas xordocegas. • MP1114. Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas.
<ul style="list-style-type: none"> • Lingua de signos española. • Expresión corporal aplicada á lingua de signos. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1115. Lingua de signos. • MP1116. Ámbito de aplicación da lingua de signos.
<ul style="list-style-type: none"> • Aplicación das técnicas de interpretación á lingua de signos española (LSE). 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1118. Técnicas de intervención comunicativa.
<ul style="list-style-type: none"> • Formación en centros de traballo do título de técnico superior en Interpretación da Lingua de Signos. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1122. Formación en centros de traballo.

5. Anexo V.

A) Correspondencia das unidades de competencia acreditadas consonte o establecido no artigo 8 da Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, cos módulos profesionais para a súa validación.

Unidades de competencia acreditadas	Módulos profesionais validables
<ul style="list-style-type: none"> • UC0254_3: establecer, adaptar e aplicar sistemas alternativos de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP0343. Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación.
<ul style="list-style-type: none"> • UC0252_3: programar, organizar e avaliar as intervencións de integración social. • UC1026_3: Incorporar a perspectiva de xénero nos proxectos de intervención social. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1111. Metodoloxía da integración social das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.
<ul style="list-style-type: none"> • UC1023_3: intervir, apoiar e acompañar na creación e no desenvolvemento do tecido asociativo. • UC1447_3: Asesorar e sensibilizar individuos, colectivos e institucións sobre a comunidade xorda. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1112. Sensibilización social e participación.
<ul style="list-style-type: none"> • UC1439_3: participar no desenvolvemento de programas educativos e formativos para persoas xordocegas. • UC1441_3: facilitar a interacción da persoa xordocega para a realización de xestións básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1113. Intervención socioeducativa con persoas xordocegas.
<ul style="list-style-type: none"> • UC1440_3: realizar intervencións dirixidas a paliar situacións de illamento nas persoas xordocegas. • UC1438_3: utilizar os sistemas e os recursos de apoio á comunicación específicos das persoas xordocegas e as técnicas de guía vidente. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1114. Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas.
<ul style="list-style-type: none"> • UC1437_3: utilizar a lingua de signos española para o exercicio das súas funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> • MP1115. Lingua de signos. • MP1116. Ámbitos de aplicación da lingua de signos.

B) Correspondencia dos módulos profesionais coas unidades de competencia para a súa acreditación.

Módulos profesionais superados	Unidades de competencia acreditables
• MP0343. Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación.	UC0254_3: establecer, adaptar e aplicar sistemas alternativos de comunicación.
• MP1111. Metodoloxía da integración social das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.	• UC1026_3: incorporar a perspectiva de xénero nos proxectos de intervención social. • UC0252_3: programar, organizar e avaliar as intervencións de Integración social.
• MP1112. Sensibilización social e participación.	• UC1023_3: intervir, apoiar e acompañar na creación e no desenvolvemento do tecido asociativo. • UC1447_3: asesorar e sensibilizar individuos, colectivos e institucións sobre a comunidade xorda.
• MP1113. Intervención socioeducativa con persoas xordocegas.	• UC1439_3: participar no desenvolvemento de programas educativos e formativos para persoas xordocegas. • UC1441_3 facilitar a interacción da persoa xordocega para a realización de xestións básicas.
• MP1114. Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas.	• UC1440_3: realizar intervencións dirixidas a paliar situacións de illamento nas persoas xordocegas.
• MP1115. Lingua de signos. • MP1116. Ámbito de aplicación da lingua de signos.	• UC1437_3: utilizar a lingua de signos española para o exercicio das súas funcións.

6. Anexo VI.

Organización dos módulos profesionais do ciclo formativo de grao superior de Media-ción Comunicativa para o réxime ordinario.

Curso	Módulo	Duración	Especialidade do profesorado
1º	• MP1111. Metodoloxía da integración social das persoas con dificultades de comunicación, linguaxe e fala.	80	Intervención Sociocomunitaria.
1º	• MP1112. Sensibilización social e participación.	80	Intervención Sociocomunitaria.
1º	• MP1113. Intervención socioeducativa con persoas xordocegas.	133	Servizos á Comunidade. Profesorado especialista.
1º	• MP1114. Contexto da mediación comunicativa con persoas xordocegas.	160	Servizos á Comunidade. Profesorado especialista.
1º	• MP1115. Lingua de signos.	240	Profesorado especialista.
1º	• MP1118. Técnicas de intervención comunicativa.	160	Profesorado especialista.
1º	• MP1120. Formación e orientación laboral.	107	Formación e Orientación Laboral.
Total 1º (FCE)		960	
2º	• MP0017. Habilidades sociais.	123	Intervención Sociocomunitaria
2º	• MP0020. Primeiros auxilios	53	Procedementos Sanitarios e Asistenciais. Procedementos de Diagnóstico Clínico e Ortoprotésico. Profesorado especialista.
2º	• MP0343. Sistemas aumentativos e alternativos de comunicación.	139	Servizos á Comunidade. Profesorado especialista.

Curso	Módulo	Duración	Especialidade do profesorado
2º	• MP1116. Ámbitos de aplicación da lingua de signos.	175	Profesorado especialista.
2º	• MP1117. Intervención con persoas con dificultades de comunicación.	87	Servizos á Comunidade. Profesorado especialista.
2º	• MP1121. Empresa e iniciativa emprendedora.	53	Formación e Orientación Laboral.
Total 2º (FCE)		630	
2º	• MP1119. Proxecto de mediación comunicativa.	26	Servizos á Comunidade. Intervención Sociocomunitaria
2º	• MP1122. Formación en centros de traballo.	384	

7. Anexo VII.

Organización dos módulos profesionais en unidades formativas de menor duración.

Módulo profesional	Unidades formativas	Duración
• MP1120. Formación e orientación laboral.	• MP1120_12. Prevención de riscos laborais.	45
	• MP1120_22. Equipos de traballo, dereito do traballo e da seguridade social, e procura de emprego.	62

